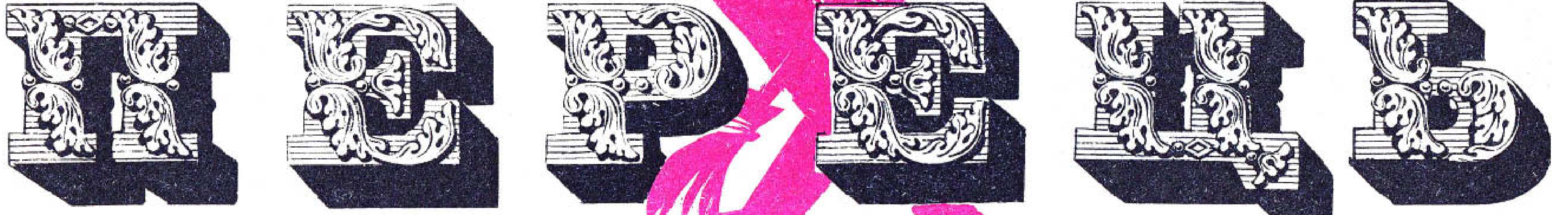

ГРУДЕНЬ
1972
Київ

Рік видання 46-й
№ 23 (897)
Ціна номера 12 коп.

СІМЕЙНА ФОТОГРАФІЯ

Земля: — Це в мене найдружніша
і найміцніша сім'я!

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Виють...

Півсотний Вітчизняний Союз!

Півсотні літ! Півсотні літ —
Преславний ювілей! —
Живе Союз наш — моноліт
Побратаних людей.
Єднання душ, сердець порив,
Тепло братерських уз,
Творіння рук і блиск умів —
Такий він, наш Союз!

На поклик серця, залюбки
У райдужній красі
З'єднались в ньому на віки
Народи наші всі.
Ширяння дум, суцвіття мов,
Рясне буяння муз,
Взаємна шана і любов —
Братерський наш Союз!

Він гартувався день за днем,
Нестримний брав розгін,
Пройшов і часом і вогнем
Випробування він.
У злобі тіпало лихих
Панів і їх лакуз:
Виходив з труднощів усіх
Стожильний наш Союз!

Як біснுவатий людоджер
Наслав на нас орду
І вже, пихатий, руки тер:
«Ось-ось в Москву ввійду!»,
Роззявив пащу вже, та все ж
Натрапив зуб на брус:
Твердий горішок — не вгризеш.
Незламний наш Союз!

Він — совість світу, щирий друг
Народів всіх широт,
Він оборонець від наруг,
Знедолених оплот.
В багні ворожості і чвар
Світ визиску погруз.
А в нашій сплаві — серця жар.
Надійний наш Союз!

Тому й насупився, як сич.
Кривавий маніяк,
Бо заважає, певна річ,
Поласувати всмак.

Волів би ввергнуть нас
в пільму
Отой заморський туз:
Поперек горла став йому
Могутній наш Союз!

Вітання нам в урочий час
Летять з усіх усюд, —
Ми непоборні, бо за нас
Увесь трудящий люд,
Бо сили дужчої нема,
Як фронт робочих блуз,
За нас історія сама, —
Священний, наш Союз!

Нам любо й ловко, нам з руки
У свій державний герб
Вплітати спільно колоски,
Де молот наш і серп.
Там — домну зводимо гуртом,
А тут — будуєм шлюз, —
Свій край звеличуєм трудом.
Невтомний наш Союз!

Нам — тільки уперед іти!
Не збочимо ніде,
Бо неухильно до мети
Нас партія веде!
Її думок високий зліт
Накреслює нам курс.
Нестримно вже півсотні літ
Крокує наш Союз!

Тож мов з невірнього Хоми,
У славний ювілей...
Покепкувати можем ми
З «пророків» всіх мастей:
— То ви у небо пальцем тиць!
Ну й наверхли ж дурниці!
Не нас, а вас чекає крах,
Старого світу струс.
Усім гнобителям на страх,
Живе і житиме в віках
Величний наш Союз!

Валентин ЛАГОДА.

Якої ПОГИБЕЛІ МИ ДІЙШЛИ

Фотомонтаж В. ГРАДОВА

За два тижні (знамениті два тижні!) ми, виходить, не впали...

Палили ми, можна сказати, уже зовсім... Остаточно падали, і так падали, що ніяка сила — ні земна, ні небесна — не в силі вже була спинити падіння того, дуже бажаного й дуже мудрим віщунами провіщеного.

— Два тижні! Ось-ось-ось! Тільки два тижні. Не більше! Упадуть!

Ну й як бачите, вже вісім років не впали, виходить... Хоч за цей час, за мудрим пророцтвом дуже мудрих людей, муслили бути ми власти не більше не менше як 208 разів...

Не впали. Двісті раз не впали...

А тепер так, що й навчилися не падати. За два тижні не упадуть...

Назвиська в нас, мушу вам сказати, дуже добре ворогами нашими підібрані:

- Ось хто ми:
- 1) Узурпатори.
  - 2) Ярижники.
  - 3) Бандити (червоні).
  - 4) Каті (червоні).
  - 5) «Взбунтовавшаяся чернь».
  - 6) Дияволи (червоні).
  - 7) І взагалі сволоч (червона).

Оце, значить ми... Що ж ми робили весь час цей?

Одна-однісінька була в нас праця:

«Вели страну к «гибели»...

Так що коли, за синтаксисом Петрова чи Смирнова, скласти про нас «предложеніє», то те «предложеніє» буде «слитним» і матиме отакій вигляд:

«Узурпатори, ярижники, бандити, кати, взбунтовавшаяся чернь, дияволи і взагалі сволоч вели страну к гибели...»

У реченні тім 7 «подлежащих» і одно «сказуемое».

Сказуемое — «вели»...

Куди вели?

«К гибели»...

Кого вели?

«Страну вели»...

Ну, раз уже ми її, «страну» ту, вели, то, значить, кудись ми вже її довели... До якоїсь погибелі таки довели.

Давайте шукати вже тієї погибелі, що до неї ми «страну» довели.

Яка така може бути для «страши» погибель?

По-нашому, отака:

- 1) Політична погибель.
- 2) Культурна погибель.
- 3) Економічна погибель.

Почнемо з першої, з політичної погибелі...

Гибла вже наша бідна країна політично, до того, можна сказа-

ти, гибла, до того погібала, що не витримало «гуманне» серце всіх країн на Заході і на Сході, і давай вони нас визнавати і де-юре, і де-факто... і повизнавали...

Довели ми вже «страну» до самісінької, як то кажуть, ручки... Узять би та й погинуть собі потихеньку...

Не дали... Визнали...

І тепер ми за «міжнародний об'єкт» правимо... Та ще й за такий «об'єкт», що Чемберлен пляшки з гарячою водою собі до черева прикладає.

Оце така наша політична погибель.

Давайте за культурну погибель візьмемось...

Та й почали ото, значить, погібати ми культурно.

— Погибаємо?

— Погибаємо!

— Ну, раз уже погибаємо, так давайте хоч грамотнішими погинаємо.

— Давайте, — кажемо.

Та й узялися ми за вселюдне навчання, та й узялися ми за лікнепи...

Погібать, так хоч освіченими.

Засновуй школи, засновуй вузи, засновуй театри, музеї, сельбуду, хати - читальні, видавай

книжки, видавай газети... Погібаль хоч веселіша буде...

Та оце тепер і гинемо...

До десятих Жовтневих роковин не буде в нас і отакісінького неграмотного.

Ляжемо, газету чи книжку в руки та й погібатимемо собі потихеньку. Культурно погібатимемо.

Оце наша культурна погибель. Економічна погибель.

І тут так само гинемо...

Тільки знову-таки:

— А чого нам погібать без нічого? Давайте нові заводи будувати. Давайте Дніпрельстан будувати, давайте кооперуємось...

Щоб гинути чому було, Погібатимемо, та як загурчимо, так аж рокотом зарокотить по світу.

Та оце й узялися...

Дніпрельстан будуємо.

Заводи і сільськогосподарські, і металургійні, і тракторні, і паровозобудівні, і вагонобудівні будуємо.

Кооперація снується.

Селянство в галас:

— Погібать, так з трактором. Остогидло з плугами гинути.

І лопотять тепер три тисячі тракторів на самій тільки Україні.

Справді-таки: погібаль із пшеничним хлібом, та з цукром, та ще як на тебе пан не дивиться, — не така вже й страшна погібаль...

Гинемо залюбки.

Пошли нам, доле, і надалі такої погібелі.

1925 р

ЗУСТРІЧ ЧЕРЕЗ 50 РОКІВ

1920 року у молодій Радянській республіці побував відомий англійський письменник-фантаст Герберт Уеллс. Він зустрівся з В. І. Леніним, їздив по країні, а потім написав книгу «Росія в імлі», у якій висловив думку про те, що охоплена розрухою Радянська держава ніколи не зможе побудувати нового життя. «Історія не знає нічого, — писав Уеллс, — подібного крахові, який переживає Росія. Якщо цей процес триватиме ще рік, крах стане остаточним».

В. І. ЛЕНІН: — Ось так воно, пане Уеллс!..

Казахський гумор

ДОРОГОЦІННИЙ КАМІНЬ

Йшов дід Бузаубай, як завжди готовий до жартів. Якийсь чоловік — одна з численних жертв гострого язика жартуна — з-за рогу кинув у діда каменем.

— Ти ба... Це ж дорогоцінний камінь! — крикнув Бузаубай, піднімаючи його з землі.

Зловмисник перелякався: — Гей, віддай! Я ж його жартома кинув.

УРОК ЖАДОБИ

Відомий своєю жадібністю багач Суюнбай не любив гостей і зустрічав їх неприємно. Якоюсь його юрту відвідав дотепний Бітбай. Побачивши сумного-пресумного бая, гість упав на коліна і затягнув заупокійну молитву.

— Гей, ти! — перелякано крикнув на нього бай. — Чого ти каркаєш, ще біду накликаєш.

— Самі винні! — відповів йому Бітбай. — Такий сумний і печальний вигляд ви мали, ніби на похоронах.

ЗА КРУГЛИМ ПЕРЧАНСЬКИМ СТОЛОМ

Напередодні великого ювілею Перець запросив до себе в гості усіх своїх побратимів. Зустріч була радісною і цікавою. Лунали бадьоре й традиційне «Здорово, братцы!», «Буна дзіва!», «Лабасі», «Шанування сябрамі!», «Тере!», «Здоровенькі були!», «Салям алейкум!»

Бесіда проходила, як і водиться нині у пристойному товаристві, за чашкою запашного грузинського чаю.

Перець ласкаво попросив гостей розповісти про життя-буття братніх республік, про їхні досягнення і здобутки, а коли говорити конкретною мовою комюніке, то розмова точилася навколо таких трьох запитань:

1. Як ваша республіка зустрічає наше велике свято!

2. Чим ви пояснюєте, що осатаніла антирадянська пропаганда спрямовує своє отруйне жало саме проти дружби народів СРСР!

3. Що вас найбільше розсмішило цього року у хриплого хорі антирадянщини!

Відповіді читайте в цьому номері.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Перше слово надається
нашому старшому братові,
ровесникові
Радянського Союзу,
кавалерові ордена
Трудового Червоного
Прапора
«КРОКОДИЛУ».
м. Москва.

— Широ дякую, брате Перче, за запрошення до твого святкового столу. Це ж прекрасна нагода — побачитися тут з усіма побратимами. Тим більше, що ця зустріч присвячена 50-річчю утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Користуюсь щасливою нагодою, я з величезним задоволенням і радістю поздоровляю усіх своїх братів із великим ювілеем! Нам є чим пишатися, є на що рівнятися. Ми з чистим сумлінням сідаємо за святковий стіл і з почуттям особливої радості відчуваємо себе членами великої, дружної, багатонаціональної радянської сім'ї.

Що гуртом веселіше, певніше і продуктивніше працюється — то це вже історичний факт. Результати нашої спільної праці — ось вони, перед усім світом: красномовні цифри безупинного зростання могутності Радянського Союзу.

Подумайте, товариші мої, і скажіть: у якій іншій країні було таке, щоб лише за п'ятдесят років обсяг її національного доходу зріс, як оце у нас, у 112 разів, причому три чверті його йшло б на задоволення потреб трудящих? Радянський Союз під керівництвом Комуністичної партії демонструє нині такі досягнення, що в декого на Заході від болю голова розколюється.

А коли розколюється голова, то вже добра не жди. Буржуазні пропагандисти аж із шкіри лізуть, щоб очорнити наші досягнення, применшити їх, принизити роль нашої великої дружби. Чому — теж відомо, бо ж шила у мішку не сховаєш: досвід створення багатонаціональної соціалістичної держави має колосальний вплив на трудящих людей світу. Як же ворогам нашим не завити, коли Радянська держава забез-

печила повне рівноправ'я та гармонійний розвиток більш ніж ста націй і народностей, що входять до складу Радянського Союзу; коли ідеї інтернаціоналізму переможно крокують по планеті! Від страху вийють вороги.

Та їхні вигадки, побрехеньки й наклепи вже мало хто сприймає всерйоз навіть у хваленому «вільному» світі. Ну, а нас вони просто смішать.

Перець: — А що тебе, Крокодиле, найбільше насмішило останнім часом?

Крокодил: — Те, що й завжди смішить: недолугі намагання ворогів протиставити радянські нації одна одній, вбити клин між нашими народами. Для цього вони вигадують різні теорії, спрямовані на те, щоб оживити у нас національну ворожнечу, прищепити нам дух гендлярства й наживи, притаманний капіталізму. Ну, ось останнє «відкриття» західних дьогтемазів — про «нееквівалентність» радянських республік. Мовляв, одні з них виробляють продукції більше, інші — менше, а живуть усі однаково.

Сміх та й годі! Усьому світові давно вже відомо, що національний дохід СРСР — це сукупність спільної, однаково продуктивної праці всього нашого народу, що кожен у нас працює для всіх і всі — для кожного, що дальший розвиток на поглиблення економічних зв'язків братніх республік служать великій меті — побудові комуністичного суспільства.

А втім, як кажуть у Середній Азії: шакал гавкає, а караван іде.

Ми впевнено і радісно йдемо вперед, і ніхто не зупинить нашого поступального руху!

ЯКБИ МОЯ ВОЛЯ!

Чхнув князь, а селянин і говорить:
— Тисячу років здраствувати!
— Цити! — закричав князь. — Навіщо ти мені неможливого бажаєш?
— Тоді живіть сто двадцять років!
— Цити! — розсердився князь.
— Тоді хоч сто!
Знову не догодив.
— Вісімдесят!..
І це не так.
Увірвався селянинowi терпець, і він каже:
— Та якби моя воля, то хоч зараз помирайте!

НАРЕЧЕНА І БОРГИ

Один збіднілий князь, щоб розплатитися з боргами, одружився на старій багатійці.
Якось зустрів його приятель і привітав з одруженням.

— Не мене ти повинен вітати, а моїх кредиторів, — відповів князь.

НАВПІЛ З БОГОМ

Мор забрав у селянина дві вівиці з чотирьох.
— Несолодко тобі довелось, — поспівчував йому сусід.
— Чому ж? Сам бог мені тепер брат — поділив зі мною худобину на впіл, — відповів безтурботний селянин.

ВІДПОВІДЬ ГОСПОДАря

Перекинулась у мужика на дорозі гарба.
Почав він себе в груди кулаком бити і примовляти:
— Ах! Чому сина мого зі мною нема!
— А навіщо тобі син? — спитали в нього.

— Всі знають мене, як доброго господаря — і для мене перекинута гарба — це ганьба. А якби зі мною був син, я б усе на нього звернув.

ПЕРЕДБАЧЛИВІСТЬ

Купив Кіколіка в місті таз. Пробив у нім дірку і поніс до майстра лагодити.
— Навіщо ж ти купував таз із діркою? — здивувався майстер.
— Та ні, я купив цілий, — відповів Кіколіка, — але ж усе одно він колись продірявиться, а в селі у нас майстра немає. Краще я заодно вже й полагоджу, поки в місті...

ВИННИЙ ПІДВАЛ

— Чи далеко до винного підвалу? — спитали Кіто.
— Звідси туди — три хвилини ходу, а звідти сюди — півгодини.

Грузинський
народний
гумор

Вожик: — Автомобіль «Белаз» знаєте?

Перець: — Знаємо!

Вожик: — Трактор «Беларусь» знаєте?

Перець: — Знаємо.

Вожик: — Електрообчислювальну машину «Мінськ-32» знаєте?

Перець: — Її у всьому світі знають.

Вожик: — Еге ж! Купують її у нас багато країн. Спробував і я дещо підрахувати на цій машині, в гості до Києва їдучи. Заклав у «Мінськ-32» відповідну програму і... радий повідомити всім присутнім такі цифри: сьогодні у моїй рідній Білорусі в народному господарстві трудяться дипломованих спеціалістів у два з половиною рази більше, ніж до революції в усій царській Росії. Це раз. Десятки найменувань нашої продукції вважаються товарами державного значення. Це

Слово має білоруський «ВОЖИК» («Іжак»)

два. Товари з білоруською маркою експортуються у дев'яносто країн світу. Це три. Потім я ще одну програму заклав у машину: «Представники скількох національностей брали участь у відбу-

дові нашої республіки і в створенні такої потужної індустрії?»

Перець: — І яку ж цифру назвала машина?

Вожик: — Уявіть собі, не назвала, а словами відповіла: «Всіх республік!» Всіх без винятку. І це найбільше казить наших ворогів.

Перець: — А що, Вожику, насмішило тебе найбільше в цьому році?

Вожик: — Коли під Мозирем знайшли нафту і почали будувати найбільший у Союзі нафтопереробний завод, ми дуже раділи. Коли ж із цього приводу деякі літератори-бебурнаці (білоруські буржуазні націоналісти) за кордоном почали тужити за солом'яно-личаковою Білоруссю, тут ми зареготали вголос. Вони тужать, а нам смішно. І радісно!

Ярослав ГАЛАН

Від Петлюри до Петлюри

Німецько-українські націоналісти (назв'їм їх скорочено — нуни) мають усі причини нарікати на долю. Їм просто не щастить.

Відомо, що кожна чорна сотня має свого фіюрера; отже за-бажало мати його і нуни.

Здавалося нунам колись, що всі дані на фіюрера має Симон Петлюра. Погромником був непоганим, торгував Україною з азартом; мав зате одну ваду, з якою важко було нунам примиритися: замість вперед, ходив назадгуз.

Правда, він казав, що це не його вина, а тих, що його б'ють, та від цього нунам не стало легше...

Коли ж після розгрому вільгельмівської Німеччини Петлюра змінив клієнта і продав Україну Пільсудському, вірні німецькому хазяїнові нуни, за наказом з Берліна номер такий-то, збунтувалися. Нунівські газети, які досі величали Петлюру «геросом», за одну ніч перебудувалися і виступили на адресу вчорашнього «героя» з зовсім новими епітетами: «зрадник, заподанець, мерзотник», а головний орган нунів «Розбудова нації» у Празі охрестив його соковитим ім'ям: «Іуда».

Деякий час надією нунів був Скоропадський. Той тримається Берліна, як реп'ях кожуха. Проте і він — не без гріха. Цей «гетьман всієї України» не знає української мови та й по-німецькому калічить немилосердно. Довелося нунам шукати іншого фіюрера.

Знайшли полковника Євгена Коновальця. Цей, правда, також не йшов вперед, але не йшов і назад: він просто сидів на одному місці — у Берліні.

Нуни довгий час були задоволені. І не тільки нуни, але й Берлін. І не тільки Берлін, але й Варшава. Німецька розвідка платила марками, польська — золотими. Марки котировались на варшавській біржі, золоті — на берлінській.

І все було б гаразд, якби не людська заздрість. Позаздрили Коновальцевій «славі» деякі нуни і вирішили вчинити палацовий переворот. Палацовий переворот у... коробці цигарок, що її вручили фіюрерові його підлегли. Не встиг Коновалець відчинити коробку, як пролунав оглушливий вибух, що протягом однієї секунди перетворив нунівського фіюрера на бурянове пюре...

Впоравшись таким чином із своїм фіюрером № 2, нуни оголосили траур і обрали фіюрера № 3 — Андрія Мельника. Навчений сумним досвідом свого попередника, Мельник не тільки перестав приймати від нунів подарунки, але так сховався за спину гестапо, що й сам чорт із свічкою не знайшов би його!

Це дуже не подобалося деяким нунам, і вони кинулись шукати нового, конкурентного фіюрера. Цим черговим щасливцем виявився Степан Бандера (не змішувати з містом Бендерами, прізвище Бандери походить від «банда»!).

Першим кроком фіюрерів-конкурентів було заповнення прогалин у своїх біографіях. «Вождь» Мельник публікував «маніфести», в яких він називав Бандеру темним пройдисвітом і провокатором, а «вождь» Бандера величав Мельника агентом польської дефензиви, вбивцею Коновальця і — також провокатором.

Обидва «вожди» мають, звичайно, рацію, та це нуни нітрохи не влаштовує, їм треба було одного фіюрера, а не двох.

Зневірившись у власні сили, вони попросили свого хазяїна Гітлера дати їм наказного фіюрера.

Гітлер довго думав, хто з нунівських каналій — найбільша каналія, нарешті, пригадав собі Севрюка, німецького статиста з мирної конференції у Бресті.

«Ріхтік!» — гукнули по-німецькому нуни.

Однак щось зовсім протилежне сказали українські партизани. Ледве Севрюк з'явився на території України, як під його вагоном вибухнуло щось на зразок міни. Вибухнуло з такою силою, що з Севрюка не залишилось ні ніжок, ні ріжок, і нуни не мали навіть можливості влаштувати своєму фіюрерові вродистого похорону.

Цього було нунам уже занадто. Доля виразно знушалася над ними. І вони вирішили перехитрити долю. Замість живого фіюрера обрали собі мертвого.

І кого, подумаєте? Симона Петлюру! Того самого Петлюру, що його ці ж самі нуни називали ще так недавно по імені, тобто зрадником, заподанцем, мерзотником та Іудою...

Кращого вибору нуни не могли зробити. Те, що Петлюра — Іуда, нікому не заважатиме: він і надалі буде першим Іудою серед Іуд. Те, що він уже в землі, також нічого. Адже незабаром опиняться там і всі його підлегли...

Ось і вся історія. Мало, але цікаво.

ЗАЛИЦЯЛЬНИК

Мал. А. АРУТЮНЯЦА

Він за нею сохне, а вона й не охне.

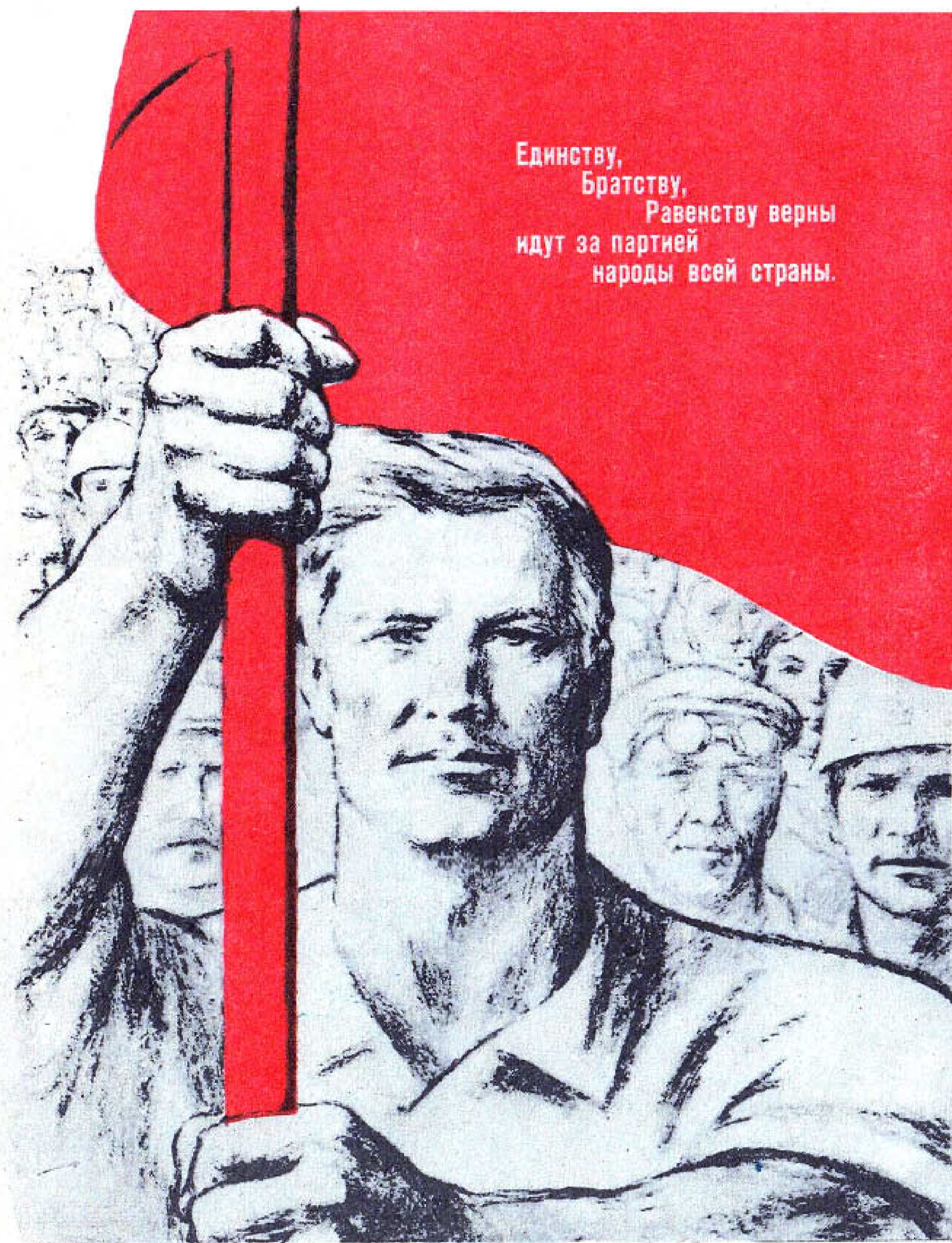
У нас гостює «БОЕВОЙ КАРАНДАШ»

Ще в роки війни проти гітлерівських загарбників у героїчному Ленінграді почав виходити «Боевой карандаш», навколо якого гуртувалися кращі художники й літератори-сатирики. Політичні плакати, гострі карикатури й дошкульне сатиричне слово були в одному строю з героїчними захисниками славного міста на Неві, вони зло й нещадно таврували фашистських розбійників, зміцнювали віру в неминучу нашу перемогу.

«Боевой карандаш» і тепер несе свою бойову вахту. Гострим, дохідливим агітаційним мистецтвом він невтомно служить справі комуністичного будівництва.

Художники «Боевого карандаша» ласкаво згодні познайомити читачів «Перця» із своїми новими роботами. Ми публікуємо їх у цьому святковому номері й у свою чергу посилаємо нашим бойовим побратимам своє братнє спасибі й сердечні ювілейні вітання.

«ПЕРЕЦЬ».

Художник Л. ХУДЯКОВ

Текст В. АЛЕКСЄЄВА

Слово має «ШЛУОТА» («Мітла»). Литва

Шлуота: — Цього року, Перче, сміялись ми, аж за животи бралися. А знаєш чого? Жовті пустобрехи, продажні писакі назвали нашу Каунаську ГЕС — картонною бутафорією.

Перець: — Якою, якою?

Шлуота: — Картонною бутафорією.

Перець: — Нівроку ж у вас, у Литві картон роблять, навіть електростанції з нього можна будувати.

Шлуота: — До речі, до 1940 року в буржуазну Литву будівельні матеріали завозили з Німеччини і Англії, це вже не кажучи про різний ужитковий дріб'язок...

Перець: — Скажи, будь ласка, се-стро, що ж то у вас у Литві за мастаки, що на «картонних» електростанціях уміють виробляти на душу населення більше електроенергії, ніж в Італії, в цій добре електрифікованій і високорозвиненій країні?

Шлуота: — Сама дивуюсь. Знаю тільки, що до 1940-го року найдорожча електроенергія в Європі була у Литві і найменше споживали її — на душу населення — теж у Литві. А тут будуємо «картонні» електростанції — і такий прогрес! І не тільки у справі електрифікації. А взяти нашу промисловість, наше сіль-

ське господарство, наші вузи, наші кінофільми премійовані на багатьох всесвітніх фестивалях. Чи знаєш, Перче, що тепер наша промисловість за 11 днів випускає стільки продукції, скільки буржуазна Литва випускала за цілий рік. От і виходить як у тій старій приказці: «Прутика і дурень зламає, а хай спробує зламати добре зв'язану мітлу». Ця приказка відповідає на одне з твоїх запитань, Перче. Як би нашим ворогам хотілося поламати нас поодинці! Як прутики... А воно не виходить. І смію запевнити, що ніколи й не вийде.

Слово ПРО МОЇХ ДРУЗІВ

(З виступу бригадира вибійників Василя Вернигори на вечорі дружби)

Мають шану по заслугі
Мої друзі-шахтарі.
Як і я, прямують друзі
Рано-вранці, на зорі.
В двір, де зірка на копрі.

І в нарядній чують люди
Привітань лунки слова:
— Честь Кузьмі!
— Салам, Махмуде!
— Добрий день, кацо Шалва!..

З десятих країв братва!

Як одягнем форму-блузу
І йдемо перед всіма,
Часто «збірною Союзу»
Іменує жартома
Вже й дирекція сама!

Не скажу, що ми герої,
Чи якісь богатирі:
Просто — дружні у забої,
Просто — чесні трударі,
Бо на те ми й шахтарі!

Тяжко десь, бува, одному,
Друг — підбіг, і вже поміг,
Наш закон: усі в усьому —
За одного і за всіх.
(І його порушить — гріх!).

Мов потік води зі шлюзу
(Тільки й чуть: «Вагони де?»),
З лави «збірної Союзу»
Чорне золото іде,
Аж земля двигтить-гуде!

...Дружать діти і дружини,
Іздим в ліс у вихідні.

Мов, з одної ми родини:
Думи й радощі одні...
Не лише в забої, ні.

Чи в Махмуда новосілля,
Чи річниця у Петра,
Всі гуртом (як і вугілля!)
«Черемшину», в знак добра,
Видаєм ми «на-гора!»

А як буря
Хмари гнала,
В Саші дах змела зовсім —
«Збірна» — ніч тоді не спала:
До світанку вкрили дім
І пішли на зміну в сім...

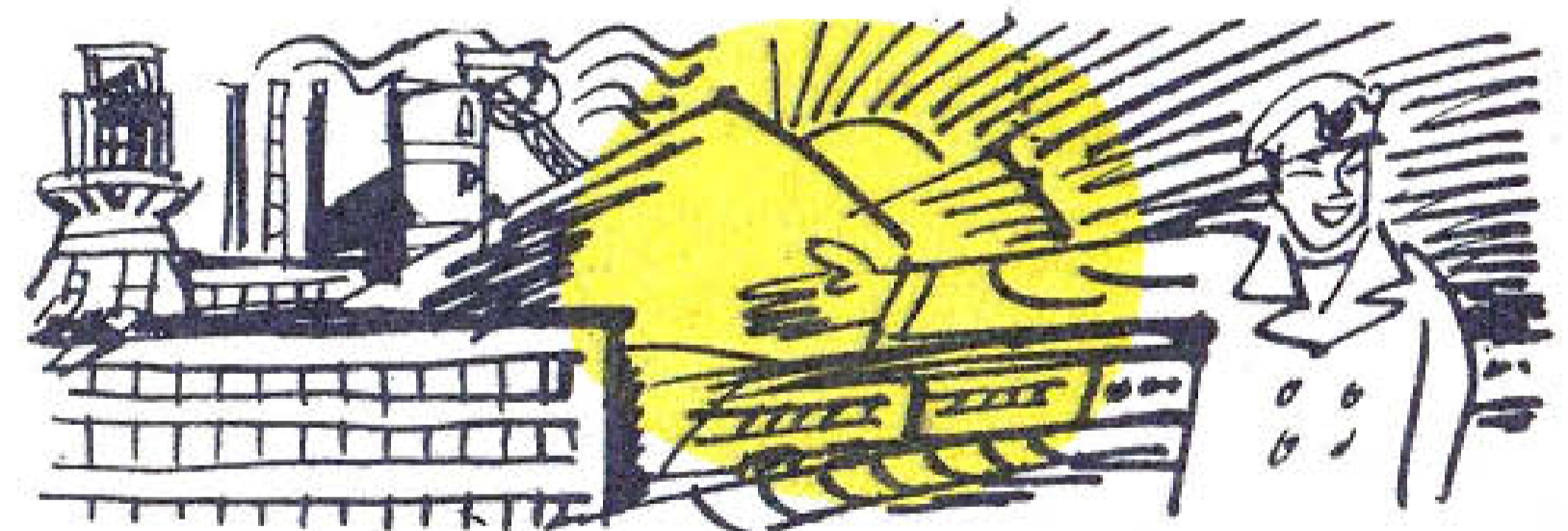

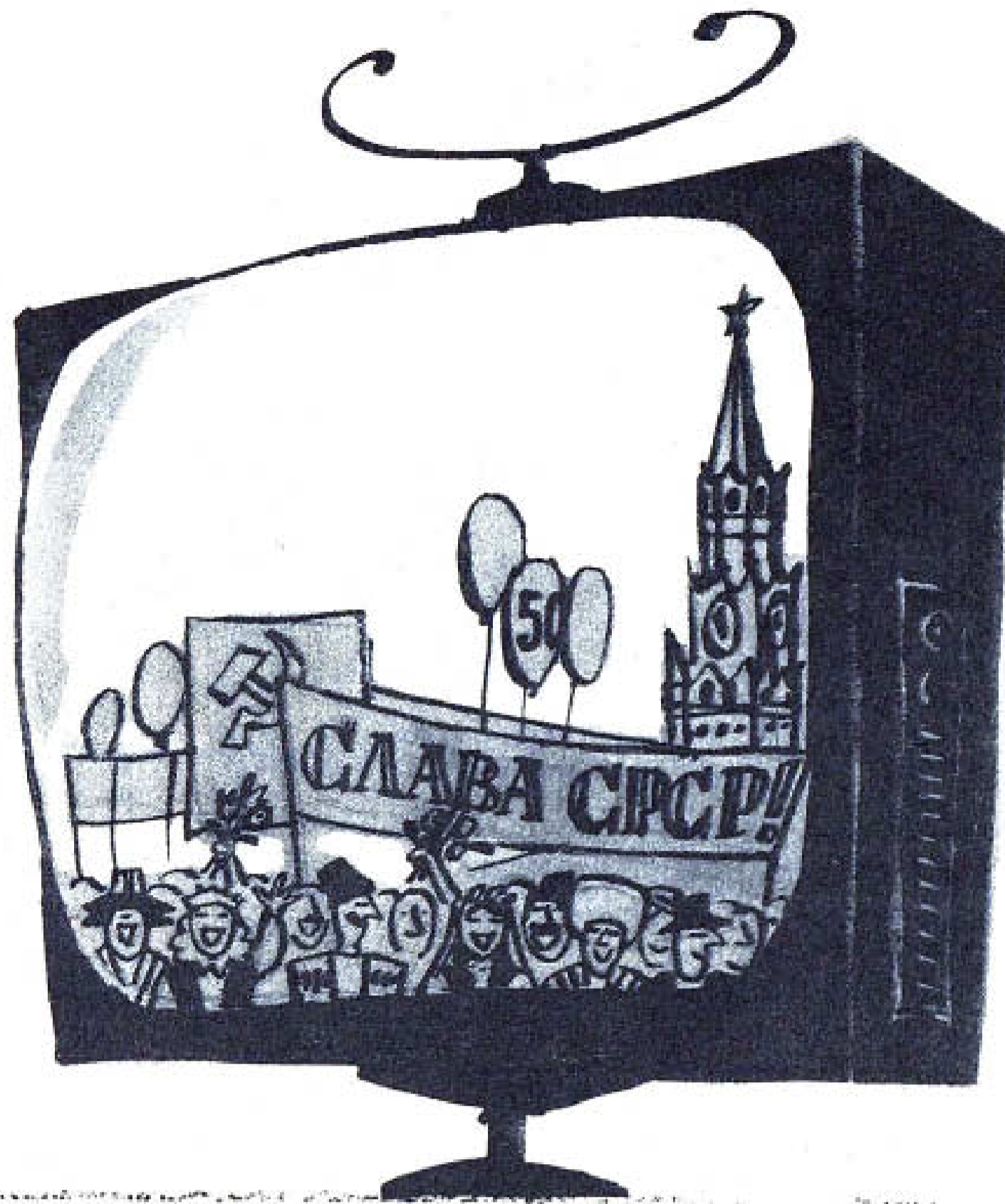
Ділим чесно труд і втому,
І дзвінкий шахтарський сміх...
Хлопці в мене — всі, в усьому
За одного і за всіх,
І за це люблю я їх.

Трьом дорога вже до вузу
На «вечірній» пролягла...
Так-то в «збірній Союзу»
На сьогодні йдуть діла!
Так — до свят вона прийшла!

Слово бригадира записав та
опублікував Степан ОЛІЙНИК.

Кольорове телебачення.

Піккер: — Шекспір сказав, що нас із вами нема!

Перець: — Шекспір не міг такої дурниці сказати!

Піккер: — Вільям — ні, а Френк Шекспір сказав. Ех, коли б директор Інформаційного агентства Сполучених Штатів (ЮСІА) позичив у свого великого однофамільця не тільки прізвище, а й трохи розуму, то такого не бовкнув би. А то ж, бачте, суворо заборонив своїм підлеглим вживати слова «радянський народ». «Нема такого поняття!» — заявив Шекспір. Хіба не смішно?

Кожного зокрема вони нас іще сьак-так визнають, а коли йдеться про весь радянський народ — роблять вигляд, що його нема на світі. Дружба наша їм очі коле. Аж сльози капають! От і за буржуазною Естонією схлипують: «Пропала Естонія!» Для них — безперечно. Але плачуть вони не за нами, а за нашим маслом, беконом та салом, які скуповували за безцінь, нам підсовуючи товари за принципом...

Говорить естонський «ПІККЕР» («Громовержець»)

Перець: — На тобі, небоже, що мені не гоже.

Піккер: — Точно! Тепер не підсунуть ні нам, ні вам. З аграрного додатку до великих капіталістичних країн Естонія перетворилася на суверенну аграрно-індустріальну соціалістичну республіку. Яку механізацію

знав естонський селянин до 1940 року? Вила та лопату. До цього слід додати одну-дві кіньські сили. Ото і вся механізація. А нині на полях Естонії працюють тисячі тракторів, комбайнів, півтора десятка тисяч вантажних автомобілів. Тепер візьмімо промисловість. Пальців на руках вистачить полічити, що виробляла промисловість буржуазної Естонії. Сьогодні ж важко назвати продукцію, яка б не вироблялася в нашій республіці. Взяти хоча б гордість нашої соціалістичної індустрії — Таллінський машинобудівний завод, збудований, до речі, Перче, за допомогою твоїх земляків — дніпропетровських металургів та харківських приладобудівників.

Перець: — Радий за вас! Значить, настрої чудовий?

Піккер: — Як і у всіх! І ще одне. Як більшість наших підприємств дають понадпланову продукцію, так і я стараюсь дати понадплановий сміх моїм читачам. А де сміх, там і хороший настрої.

Говорить «ТОКМАК» («Довбешка»). Туркменистан

Наша Туркменія — республіка трьох сезонів. Коли верхівки Копет-Дагу уже вкриті снігом, біля підніжжя гір тільки розквітають квіти. Трохи далі — досягають плоди, а розпечені Кара-Куми схожі на яскраво-жовтий халат, накинутий на плечі батира.

Цей халат тисячоліттями був без кушака. А скажіть на милість: що ж це за батир, коли він не підперезаний яскравим кушаком! Туркмени віками мріяли про зелений кушак для свого кара-кумського халата. Просили пророка — не допоміг, просили самого аллаха — і для нього це завдання виявилось непосильним.

А змогли підперезати Кара-Куми зеленим кушаком радянські народи-брати. Недаремно ж мовиться: коли брати дружні, то й коні їхні швидко мчать, а робота йде іще швидше. Представники тридцяти шести радянських народів виткали цей кушак — проклали унікальний Каракумський канал і арбили сухі піски квітучою оазою. Там, де колись не росла навіть верблюжа колючка, зашуміли сади. Ми впевнені, що вже недалекі час, коли у колишній пустелі можна буде відпочивати, як на кримському курорті: сонце, вода, зелень і фрукти — усе буде до ваших послуг.

Канал змінює засушливу туркменську землю. І вже цього року ми зібрали майже мільйон тонн бавовни — значно більше, ніж у минулі роки.

Змінюються і люди — це особливо радісно для нас. Якщо півстоліття тому туркменська жінка не мала права навіть вийти із халабуди свого чоловіка, то тепер за штурвалом бавовнозбирального комбайна жінка частенько залишає позаду чоловіків.

Щодо другого запитання, послухай, що відповідь мій побратим «Ара».

По третьому питанні ми теж з ним однодумці.

Борис ПОЛЩУК

УСМІШКА

ПРИВІЛЕЇ Юрія Олександровича

Давайте трохи помірковано на історичну тематику.

Отже, так. Погуркотів у сімнадцятому році з трону цар?

Авжеж, погуркотів.

Далі. Панів, фабрикантів та інших гнобителів вимели мітлою?

Ще й як вимели!

Живемо єдиною багатонаціональною сім'єю, без будь-яких привілейованих класів?

Щодо сім'ї — точно. Живемо, як брати.

А от щодо привілейованих класів — не поспішаймо з висновками. Щось тут не те. Треба пильніше придивитися. Візьмемо хоча б для прикладу одного мого знайомого —

Юрія Олександровича. Щоб сказати — зовні щось особливе, то й ні. Людина як людина. Фігура, можна сказати непримітна. А заходить у автобус чи тролейбус — хутенько йому звільняють місце. Найсуворіші контролери до нього всміхаються і не вимагають квитка.

Ну, добре — не будемо говорити про якісь там копійки. Але ж Юрій Олександрович і в літаку літає, і поїздом їздить безплатно.

А чхне — зчиняється справжній переполох. Один лікар у рота зазирає, другий — у вухо, а третій спеціальною трубкою вислуховує. Було навіть таке, що додому їжу машиною привозили.

— В оцьому пакунку, — кажуть, — високопоживана суміш. А в цьому — вітамінізована. А оце — для апетиту. Іжте та будьте здоровими й міцними, як дуб.

Юрієві Олександровичу позачергово доставляють із пасіки мед, з грядок — найсоковитіші овочі, з садів — такі ж фрукти.

Для Юрія Олександровича збудували окремий парк, щоб він міг там відпочивати і розважатися.

До послуг Юрія Олександровича першокласний плавальний басейн.

Юрієві Олександровичу:

- спеціальний театр,
- спеціальний кінотеатр,
- спеціальний магазин,
- спеціальний палац спорту.

Мат-ти рідна! Оце розмах. А ви кажете — жодного привілейованого класу.

Таки мусимо признатися — є в нас привілейований клас. Уточнимо тільки, що одному з представників отого класу Юрієві Олександровичу — п'ять років.

«Цивілізованість країни визначається не кількістю музеїв, а здатністю думати і піклуватися про своїх громадян. І якщо виходить з цього, то ми — нація нерозумна, егоїстична. Ми некомпетентні у вирішенні своїх внутрішніх проблем».

Американський журналіст
Чарлз Менджел.

«В наших школах чиняться всі види злочинів — від крадіжки грошей на шкільні сніданки до пограбування у шкільних коридорах під дулом пістолета».

(Свідчення головного інспектора шкільної системи міста Балтімора).

У Франції кожен третій безробітний молодший 25 років... Молоді робітники, які мають свідоцтва про професійну підготовку, дипломовані спеціалісти оббивають пороги агентств по найму. Безнадійність ситуації багатьох доводить до відчаю.

(«Експрес», Париж).

Таїландці нерідко жартують, що їм скоро доведеться розучитися хворіти, тому що ні в кого буде лікуватися. ...У країні з 36-мільйонним населенням усього 5500 лікарів. Половина з них працює у Бангкоку і Тонбурі (передмістя Бангкоку). У сільських же місцевостях на 150 тисяч чоловік звичайно припадає один лікар.

(«Фар істерн економік ревью», Гонконг).

...За п'ять років уряд Венесуели намір створити 100 тисяч робочих місць, однаке за цей період з'явилося 500 тисяч молодих людей, які шукають роботу.

(Із доповіді, складеної групою спеціалістів ООН).

...починаючи з 1955 року, у Франції кожні 10 хвилин розоряється один селянський двір — своєрідний світовий рекорд.

(«Зюддойче Цайтунг», Мюнхен).

Незасіяні поля, необроблені ділянки не рідкість на Філіппінах. Водночас на околицях майже кожного міста можна зустріти сотні безземельних селян, які переселилися сюди, сподіваючись знайти хоча б яку-небудь роботу і вимушених жити в страхітливій нужді.

Хазяї необробленої землі — спекулянти. Засівати поля для них — не вигідно. Значно прибутковіше, вважають вони, обгородивши ділянку, терпляче очікувати, коли ціна на неї підскочить.

(«Філіппінс фрі пресс», Маніла).

...У будь-якому великому місті Америки, в будь-якому передмісті грабіжники-зломщики ведуть справжню війну проти їх мешканців. Будинки стали справжніми фортецями. Така, наприклад, 78-а іст-стріт, колись одна із найбезпечніших вулиць Манхеттена в Нью-Йорку. На сьогодні 17 із 24 квартир у одному будинку на цій вулиці були пограбовані приватні раз...

(«Лайф», Нью-Йорк).

Становище в промислових країнах Заходу на кінець 1971 року характеризувалося наявністю дев'яти мільйонів безробітних...

Безробіття залишається найнебезпечнішою із усіх соціальних «вибухівок» у капіталістичних країнах.

(«Експансьон», Париж).

...тепер на кожного американця припадає по три домашні тварини. Зрозуміло, в зоомагазинах кожен вибирає собі друга по нишені...

У магазинах для осіб із вищого собачого чи котячого «світу» є окуляри від сонця, світтери, нашайники з дорожчійними камінням, спеціальна зубна паста, дезодоранти, взуття, бікіні, волохаті купальні халати, берети. Останній «крийм» собачої моди — годинник на ланку.

В спеціальних салонах кваліфіковані майстри роблять хитромудрі зачіски пуделям і шпіцям. У таксі, призначених тільки для собак, мчать бульдоги і добермани. В аристократичні райони до таксі і вічварон поспішають прихильні жінки і ті, чия робота полягає в прогулюванні високопородистих собак. Літачами, пароланами і поїздами котятка і собачка «літає» з усіма зручностями, здійснює кругосвітні подорожі, зупиняючись у окремих номерах фешенебельних готелів. Заможні коти і болонки відпочивають на ранчо в Арізоні або на гірських курортах Нової Англії. Деякі ж «віддають перевагу» Франції.

(«Крісчен сайенс монітор», Бостон).

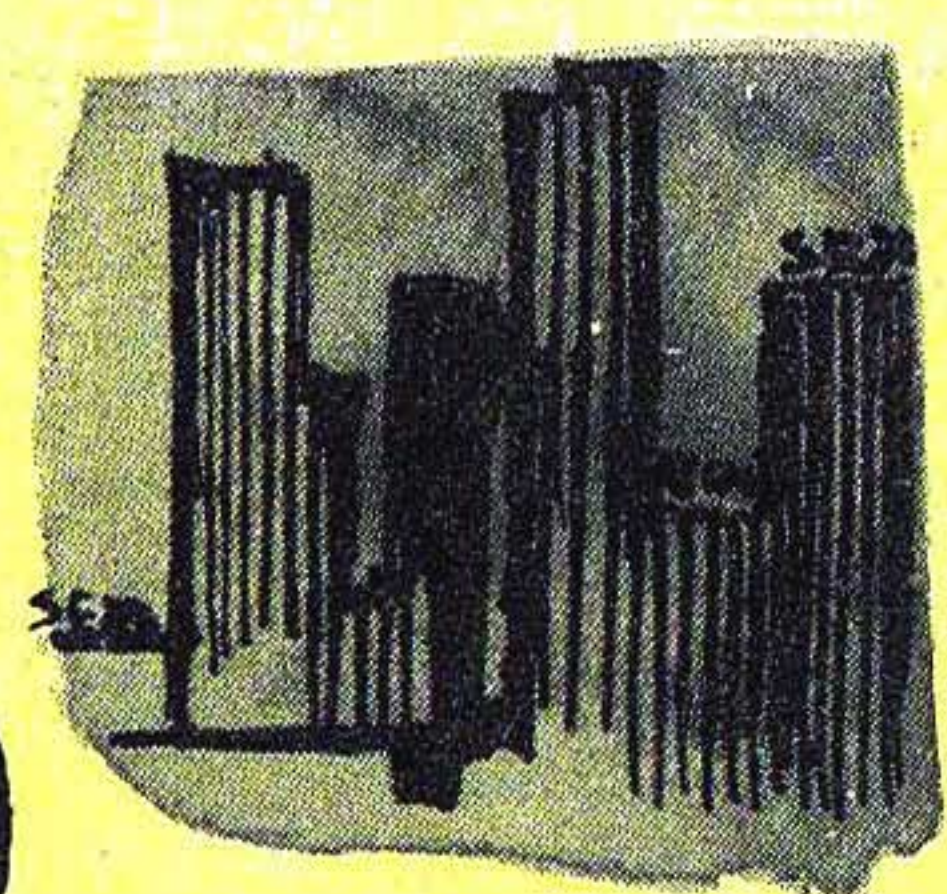

...Навчання в середній школі щороку кидають, не маючи можливості продовжувати освіту, коло 10 тисяч чоловік, причому юнаки приречені на безробіття і здебільшого поповнюють банди і злочинські зграї, а дівчата — армію проститутток. 15 тисяч молодих людей знаходяться у виховно-виховних колоніях. Злочинність у містах Ізраїлю була страхітливих масштабів.

(«Рінашіта», Рим).

ВІСТІ З ТОГО СВІТУ

Відрізно, як мовиться, одкриваємо карти. Ці вісті прийшли до нас не з того світу, де чорти з відьмами на дозвіллі «летку-єнку» весело вигувають, а зовсім із іншого світу. Тобто з того світу, що «світом рівних соціальних можливостей» пишню величається. Ким величається — питаєте? Страшенно правдивою, супероб'єктивною, божественно совісною буржуазною пропагандою. Якщо вірити цій страшенно правдивій, супероб'єктивній і божественно совісній пропаганді, то на тому світі накопичено стільки всіякого добра, стільки всіяких райських благ для людства, що тільки греби, тільки греби! Тільки не лови гав, тільки не лінійся великою лопаткою орудувати, і хопить тобі тих райських благ по саміньку зав'язку. Хопить їх і тобі, і твоїм дітям, і твоїм онукам, і твоїм правнукам. А зачочеш — можеш легко, просто за милу душу, мільйонером стати, а розгуляється апетит — можеш і в мільядери вискочити. Буде в тебе власна вілла на благословенних Бермудах, буде власна білосніжна яхта, з Нільсоном Рокфеллером будеш на коротку ногу, на власному фешенебельному лімузині до нього на звані обіди їздитимеш.

А потягне тебе до політичної діяльності — будь ласка, ставай сенатором або сідай у президентське крісло — це теж робота «не пильна». Аби в тебе тільки охота була державною діяльністю займатися.

Словом, кожен громадянин того світу живе приспівуючи, як у бога за пазуючо, бо всім тут без винятку радісно усміхається позакласова, добра, щирсерда, прекрасна, як весна, леді фортуна. Усіх без розбору й відбору вона щедро обсилає казковими багатствами, усім без розбору й відбору приносить щастя і благодать. І робітникам приносить, і фермерам приносить, і клеркам приносить, і чорним приносить, і жовтим приносить. Усім, усім приносить, тільки не лови гав, тільки греби, греби, греби.

Отакій-то світі Ро-з-пре-чудесний світ! Але читайте, шановні читачі, ці вісті, і ви самі в тому переконаєтесь. Тільки маю одне невеличке прохання. Якщо після читання тих вістей вам насниться, не приведи господи, поганий сон, — то не споминайте мене сердитим словом. Не я їх придумав. Слово честі!

Федір МАКІВЧУК.

Як повідомила в Дюссельдорфі медична асоціація, 20 процентів усіх молодих людей віком від 14 до 21 року в найнаселенішому районі Західної Німеччини вживають наркотики.

(ЮПІ, Нью-Йорк).

Понад рік безробіття в країні коливається біля цифри 6 процентів. У даний час 5 мільйонів американців занесені в офіційні списки безробітних, до цієї армії треба додати ще 770 тисяч чоловік, які не значаться в списках тому, що вони відмовилися від марних спроб знайти роботу...

(«Ньюсуїк», Нью-Йорк).

...Третина мешканців Джакарти досі туляється у старих, позбавлених будь-яких вигод халулах, ...7 мільйонів індонезійських дітей позбавлених можливості вчитися через нестачу шкільних приміщень.

(«Майніті дейлі ньюс», Токіо).

Цих людей по можливості уникають, а перед їх «житлами» зводять загорожі заввишки як середньовічна фортечна стіна. Ті, про кого йде мова, — приблизно мільйон бездомних, що животіють у західнонімецькому «забезпеченому суспільстві», ликих міст, в убогих халулах... Їх єдина вина полягає в тому, що вони народилися або опинилися в злиднях.

(«Франкфуртер рундшау», Франкфурт-на-Майні).

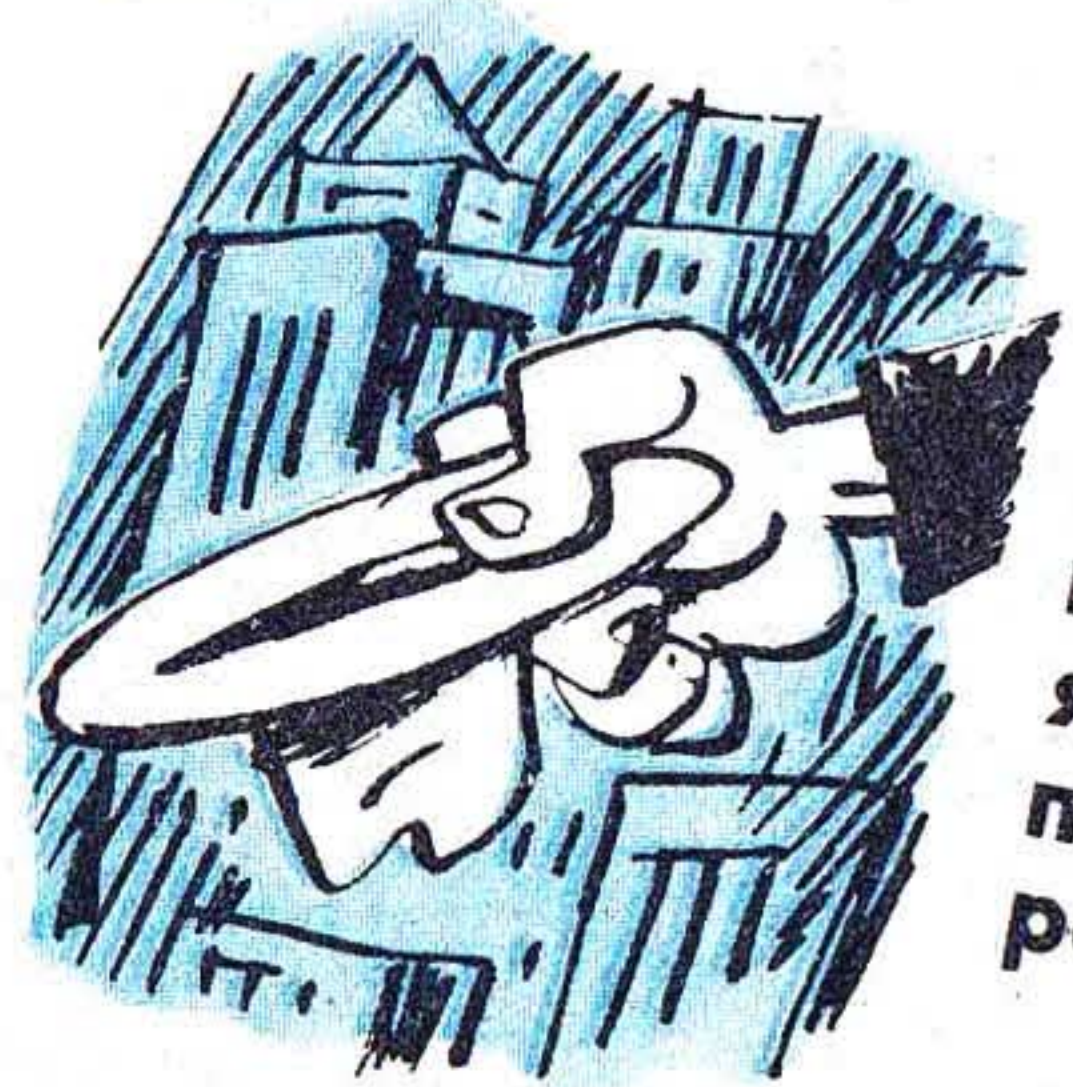
Навколо Парижа є декілька найгірших у світі нетрищ. Їх називають «бідонвілями» — «містами із бляхів» в буквальному перекладі. Правда, тепер цю назву можна вважати застарілою: бляха, як будівельний матеріал, стала розкішшою. «Бідонвілі» здебільшого «будують» із дощок та картону, в основному картону. Більшість їх мешканців — португальці та алжирці... Один водопровідний кран на селище, де проживає 2 тисячі чоловік. За туалет править стічна канава, що кривуляє поміж халабуд. Каналізаційна канава не очищується.

(«Обсервер», Лондон).

Кількість безробітних у Англії становить невідані, а фактично коло трьох мільйонів, якщо врахувати, що величезна кількість безробітних не проходить реєстрації.

За свідченням лідера лейбористської партії, колишнього прем'єр-міністра Гарольда Вільсона.

За даними професора Артура Х. Уестіна і Е. В. Пфайфера, які давно вивчають флору і фауну В'єтнаму, за останні десятиліття американські бомби залишили на землі цієї країни 21 мільйон воронки, кожну діаметром коло 30 футів і завглибшки поглинає 5 футів. Як гігантські віспини, виривають площу приблизно в 345 тисяч акрів. Вибухами було зрушено з місяця понад три мільярди кубічних ярів ґрунту.

(«Ньюсуїк», Нью-Йорк).

**Говорить
«ВОЗНІ» («Вила»)-
Вірменія**

Якось наш відомий історик В. К. Восканян під час чергово-го перебування на Україні зустрівся з О. Є. Корнійчуком. Почувши у відповідь на своє запитання, що в Радянському Союзі проживає понад три мільйони вірменів, Олександр Євдокимович зауважив: «Ого, виходить, разом з українцями вас п'ятдесят мільйонів». А далі шляхом нескладних підрахунків співрозмовники дійшли висновку, що разом із усіма народами нашої країни вірменів налічується аж 250 мільйонів. Так само, як в СРСР живе 250 мільйонів українців, 250 мільйонів росіян, 250 мільйонів естонців, стільки ж грузинів, узбеків, білорусів і так далі.

Отака сім'ячка! Могутня сім'ячка! Дружна сім'ячка! Їй все по плечу. Отож вороги й сатаніють так.

Мене теж аж підмиває зараз згадати слова нашого великого друга, чудового вірменознавця Павла Григоровича Тичини: «Та нехай собі, як знають, божеволіють, конають. Нам своє робити!» Дозволь мені, коли йдеться про це запитання, отут і поставити крапку.

Ти, Перче, цікавишся: хто з наших зарубіжних «доброзичливців» мене останнім часом найбільш розсмішив? Відповідаю:

завжди найбільше смішить той, хто, придумуючи чергову антирадянську плітку, забуває про необхідність зводити кінці з кінцями.

Забув про це, зокрема, співробітник дашнакського журналу «Айреник» (виходить у м. Бостоні) Г. Мелітинеці. Повернувшись із поїздки по Радянській Вірменії, він поділявся своїми враженнями з читачами. Його засмутило зниження (за його даними) народжуваності у Вірменії. І пояснив він це явище «спорудженням будинків у шість, десять і більше поверхів, де окремим сім'ям даються квартири, обмежені кількістю кімнат, що не сприяє народженню більшої кількості дітей...»

Як бачиш, науковий рівень тут досить, сказати б, «високоповерховий». Аж у дискусію вступати боязко. Можливо, Мелітинеці й справді вірить, що залишені дашнаками в Єревані халупи більше сприяли дітонародженню, ніж збудовані з рожевого туфу будинки-красені. І відтак проливає сльози. Дуже схожі на крокодилячі.

Дізнавшись про оті паткування пана Мелітинеці, ми теж плакали. Від сміху.

Ніхтє разбомє наштал—
Он землю прєшью прєнтат!

Художник Б. СЕМЕНОВ

Текст С. СМІРНОВСЬКОГО

Мій Казахстан зустрічає велике свято радянських народів вагомим ювілейним караєм: республіка, як ти знаєш, цього року засипала в державну комору мільярд пудів зерна. Уявляеш собі, Перче, розмір цієї палянички!

Видатний аксакал Казахської Радянської літератури Мухтар Ауєзов дуже образно сказав: «Я прийшов у середину ХХ сторіччя, наче з далекого... азійського середньовіччя».

Ці слова тепер може повторити кожен казах. Відстала, забита, темна, напівфеодальна країна царської імперії за роки радянської влади стала високорозвиненою, квітучою соціалістичною республікою.

Говоритиму конспективно. Лише за роки восьмої п'ятирічки в Казахстані збудовано 450 нових підприємств. Казахстан став республікою з високорозвиненою сучасною промисловістю, республікою інтенсивного сільськогосподарського виробництва, республі-

**Слово бере
«АРА» («Джміль»)
Казахстан**

кою нечуваного розквіту науки і культури. У нас тепер діє десять тисяч шкіл і сорок п'ять вузів. Є в нас своя Академія наук, сотні палаців культури, театрів, клубів.

Отакій він тепер, наш Радянський Казахстан.

На друге твоє запитання, вірний мій друже, відповім то-

бі вашою українською поговоркою: «Що кому болить, той про те й кричить». Імперіалістичні скорпіони протягом століть діяли за своїм улюбленим принципом: «Розділяй і володарюй». Увірвалося! Не ті тепер часи. Недаром крутиться земля, і ми живем не даром!

Казахстан нині править найяскравішим прикладом того, які чудеса можуть творити збратані народи. У Казахстані живуть і трудяться представники ста національностей. І чуваємо ми себе прекрасно, живемо у братерській згоді і дружбі. А коли брати у згоді, то й сани швидше ідуть, — кажуть казахи. Наші сани беруть тепер ще швидший розгін, а їм це в печінках різьє. Вірно я кажу?

Перець: — Як у воду дивився!

Ара: — На твоє третє питання відповідь ще коротше. Їхнє варнякання завжди викликає у нас іронічну посмішку. Цей рік теж не був винятком.

**Народні
УСМІШКИ**

БАЛАКУЧИЙ

Батько з малим сином ідуть волами з поля. Воли мляво крокують степом, поскрипують ярма. Хлоп'я сидить на возі. Батько смоче люльку. Раптом перед волами шмигнуло щось сіре.

— Тату, заєць, заєць, заєць! — залементувало хлоп'я.

І не здригнувся батько. Лише коли приїхали додому, випрягли волів та сіли до столу, він байдуже махнув рукою і нехотя кинув:

— Та нехай собі біжить.

Повідомив Н. Т. ГРОМОВИЙ
із с. Краснопілки Гайсинського району Вінницької області.

ХТО ПРО ЩО

Зустрілися дві молоді дівчини і розговорилися:

— Чи вже маєш хлопця? — запитала перша.

— Ні, дівчинку, — відповіла друга.

ЛЯПАС

— Ви дали цьому чоловікові ляпаса? — запитав суддя жінку.

— Ні.

— Вона бреше! — вихопився чоловік.

— Замовни, бо вхопиш іще одного! — не стерпіла жінка.

Повідомив О. Є. ПЕЧЕРЯГА
із с. Піщанки Житомирської області.

УПЕРШЕ

Після весілля, виряджаючи гостей, молода каже:

— Добрі люди, може, що не так було на весіллі, то пробачте. Я ж уперше виходжу заміж. На другий раз краще буде...

Повідомив О. ОГІРКО
з м. Львова.

УПОЛЮВАВ

До одного панка завітав у гості друг і замовив на обід смаженого зайця. Пан звелів наймиту Івану уполювати дичину. Дорогому гостю вчасно було подано до столу смаженю.

Коли гість смачно поїв, випив і обсмонтав кісточки, господар дому вирішив похвастатись старанністю наймита і запитав Івана:

— Як це тобі вдалося так скоро уполювати зайця!

— Вийшов, значить, на вулицю, — почав Іван, — коли, бачу, біжить попід тинном. Так я як бабахнув, він і не гавкнув.

Повідомив А. К. ТКАЧЕНКО
з с-ща Петрове
Кіровоградської області.

Інтересний ми народ!

Коли роками світом бродиш, то дещо таки почувеш і побачиш. А побачивши, обдумуєш. А обдумавши, мимоволі робиш певні висновки.

* * *

Перша «не наша» земля, на яку довелось мені ступити, знаходиться аж по той бік земної кулі, у самісінькому куточку, у тому якраз місці, де закінчується білий світ і земля поступово закруглюється. Зветься вона дуже екзотично — Нова Зеландія. І потрапив я до її столиці Веллінгтона.

Побувати в Новій Зеландії і не побачити живої птиці ківі, яка є символом і емблемою країни — це просто жах. З такою людиною не варто, принаймні, півроку розкланюватися на вулиці.

Але яке розчарування: у ківі був «неприймальний» день. Її, виявляється, демонструють за певним розкладом, бо і в самій Новій Зеландії це — рідкісний птах.

— Шкода, — кажу служителю зоопарку, — ми іноземці і дуже хотіли б глянути на ваш крилатий символ.

— А хто ж ви є?

— Радянські моряки.

— Так треба ж було з цього й починати! — заметушився служитель і, схопивши мене за рукав, висипав на мою голову стільки запитань, що мені довелось благати: «Дядечку, я тобі влаштую особисту прес-конференцію, тільки дай мені спочатку на ківі поглянути!» Прес-конференція відбулася наступного дня на борту нашого судна, а в мене на пам'ять збереглося фото, де я стою з живим ківі на руках, а поруч — симпатичний служитель, для якого таким магічним виявилися слова «радянські моряки».

* * *

...Арсеній Павлович живе за кордоном відтоді, як адмірала Колчака штурхнули у те місце, яке незручно згадувати в інтелігентному товаристві, — бо Арсеній Павлович у високому гене-

НАВКОЛОСВІТНІ НОТАТКИ

ральському чині дуже ревно воював за поновлення на троні царя-батюшки.

Не знаю, які психологічні метаморфози мали місце у генеральській душі — незручно було питати, — але якось, розповідаючи мені про своє життя-буття, він сказав: «Важко радянській людині за кордоном жити». Саме так і сказав, бо дідуган, виявляється, радянський підданий, і діти його, які ніколи не бували в Радянському Союзі, теж. Послала одна солідна фірма дідового сина у Південно-Африканський Союз як свого представника, а його туди не пустили, бо та південно-африканська країна, бачте, не має дипломатичних стосунків із... Радянським Союзом.

«Чого ж, — питаю, — не приймаєте тутешнього підданства, коли вам так важко?» Старий глянув на мене скрушно і відповів: «Не знаєте ви, молодий чоловіче, що це таке — жити без батьківщини! То що ж — іще й паспорт утрачати?..»

* * *

Якось у Гібралтарі зайшли ми з приятелем до одного індуса в магазин. «Сов'єт?» — питає господар. «Ага, — кажемо, — сов'єт». «Гуд, — резюмує він, — так ви тут постійте, а я за кілька хвилин повернусь». Ми й рота не встигли розкрити, як його наче видуло з магазину. Стоїмо, блимаємо очима: незручно якось. Дідько його

знає, куди він побіг і коли повернеться.

Повернувся господар за чверть години. Посміхається: «Вибачайте, трохи затримався».

— Як же ви покинули магазин на чужих людей?

— Але ж ви сказали, що з радянського судна. Значить — все о'кей.

* * *

Вже кілька років наш красень-лайнер «Шота Руставелі» тримає лінію Саутгемптон — Сідней. Возимо іноземців.

Мушу вам сказати, що земна наша кулька чималенька таки, бо навіть навпрошки — через Панаму і острів Таїті — рівно місяць витрачаємо на перехід.

Ідуть люди хто чого: хто з жиру, хто до родичів, а більшість — то шукачі щастя.

Багато чого вражає їх на радянському судні, а найбільше — що медична допомога безплатна. Перші три-чотири дні в санчастині порожньо. Потім боязко так починають заглядати. Кому таблетку від болю голови, кому ще щось. Візьме — й до гаманця по гроші. «Та йдіть, ми грошей не беремо». Всміхнеться ніяково і задкує до дверей та «сенк'ю» на кожному кроці, аж поки не вийде в коридор. А одна дамочка, яка серед ночі через якусь дрібницю викликала лікаря у каюту, на моє зауваження відповіла: «Пробачте, але я хотіла особисто переконатися, чи справ-

ді у вас будь-коли можна мати безплатну допомогу».

— Ну, і як? Переконалися?

— Так, переконалися. Дивні ви люди.

* * *

Пам'ятаю, за кілька годин до швартування в Саутгемптоні приніс мені матрос бумажника з чималою пачкою стерлінгів. Знайшов я у бумажнику візитну картку власника і викликав його по радіо. Оглядний дядечко, років за п'ятдесят.

— Нічого не загубили? — питаю.

Помацав він одну кишеню, потім другу і вже, бачу, починає синіти. От-от до кондиції дійде. Щоб лиха не трапилось, швиденько дістаю бумажника.

— Ваш?

Він мені мало й руки не відірвав. Хвилин за п'ять, коли минув шок, акуратно перерахував купюри, потім тицяє мені двадцять фунтів.

— Пардон, — кажу, — ми не тутешні, у нас вітер з іншого боку дме.

Не розуміє. Приставив пальця до лоба і крутить: як то, мовляв, можна відмовитися від двадцяти фунтів?

Тоді я вже йому нашою мовою, щоб дипломатичніше було, лагідно так говорю: «Бери свої «стервінги», Європо, і щезни».

Дійшло. Розсміявся, руку тисне: «Не сердьтесь. Я забув, з ким справу маю. Дійсно — не тутешні. Інтересний ви народ!»

Авжеж — інтересний! Тут моя думка цілком збігається з думкою капіталістичного дядька. Адже ми не кожен сам по собі, ми — радянський народ, об'єднаний у Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Тож із святом тебе, інтересний мій народі! Із святом вас, співвітчизники!

Ярослав КОРОЛЕВИЧ,
пасажирський помічник капітана теплохода «Україна».

ТОЧНИЙ ПЕРЕКЛАД

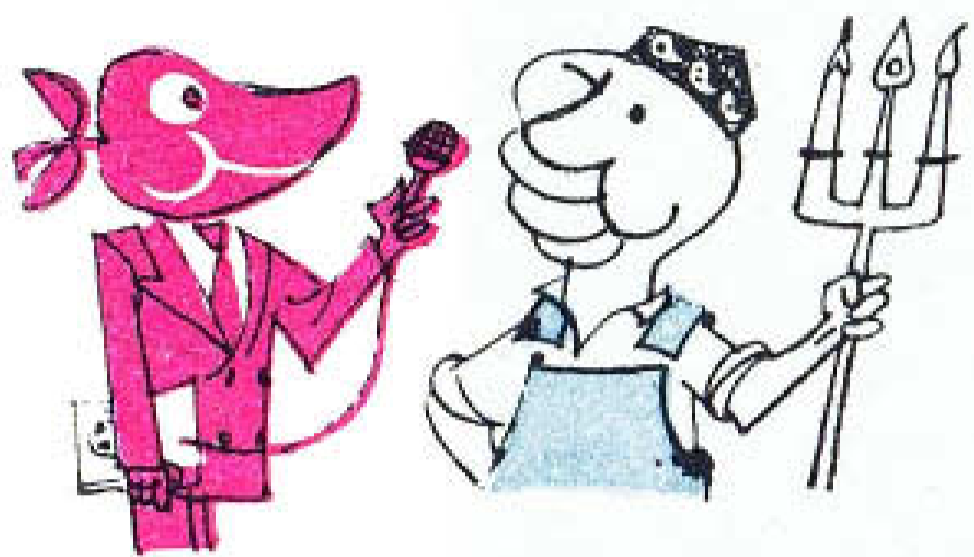
Мал. И. КОГАНА

— А що там написано?

— Дружба радянських народів житиме вічно...

Говорить
«МУШТУМ» («Кулак»)
Узбекистан

— Салам алейкум, Перче! Я бачу, що прибув на наш той — тобто на свято — чи не останнім. Але оскільки затримка прямо пов'язана з твоїм першим запитанням: про ювілейні досягнення Узбекистану, — то ти мене зрозумієш.

Річ у тім, що мені з величезними труднощами вдалося вилетіти з Ташкента, хоча квиток до Києва я придбав завчасно. Літаки просто не піднімалися в повітря. А винними у цьому виявилися... наші бавовнярі. Вони ж, як ти знаєш, зібрали цього року рекордний урожай білого золота — понад чотири з половиною мільйони тонн. Отож по всій республіці вирости велетенські гори бавовни, які не кожен досвідчений пілот візьметься подолати.

Перець: — Ти, звичайно, жартуєш, друже Муштуме!

Муштум: — Але ж у кожному жарті, Перче, є, як кажуть, краплина істини. Я не передам куті меду, як то образно мовиться у вас на Україні, коли скажу, що Узбекистан колись і Узбецька Соціалістична Республіка сьогодні — це ніч і ясний день.

Що бачив у своєму гіркому житті бідний узбек? Йому тільки й залишалося, що з мосту — та в воду. Але ж, Перче, у нас і води не було. А що ж було? Розпечена пустеля, Голодний степ...

А тепер? Тепер Голодний степ — це багатий степ, край, де земля дає рекордні врожаї, де люди забули про віковичну спрагу.

Давно уже забув узбек і про кетмень — колишнє основне знаряддя виробництва. Сьогодні в його руках — сучасна техніка. Ну, а з нею ми повним ходом розвиваємо енергетику, машинобудування, кольорову металургію, нафтодобування, газову та вугільну промисловість, велику хімію.

А це якраз найбільше й дратує тих, хто хотів би й тепер бачити Середню Азію дикою та відсталою.

Саме тому наші вороги й спрямовують отруйне жало своєї пропаганди проти єдності і дружби радянських народів, бо всі наші здобутки є плодами цієї братерської дружби. Хіба не вона відродила зруйнований землетрусом Ташкент! Його відбудовували усі радянські республіки. Є в Ташкенті й український квартал, де живуть чотири з половиною тисячі сімей, які вважають будівельників-українців своїми кровними братами. На свята тут обов'язково танцюють гопака — на честь братів.

Що ж до твого третього запитання, то я скажу так: мені взагалі смішні усі потуги буржуазної пропаганди спалювати наш лад, нашу дружбу. Це те ж саме що плювати проти вітру.

ПРОВЧИВ

Власник маєтку Стенде любив щоранку виходити на балкон в одній білизні. Дізнався про те циган Янціс і поклав провчити барона.

Побачивши на балконі людину в білизні, Янціс підійшов і вигукнув:

— Доброго ранку, опудало! А шановний пан барон удома?

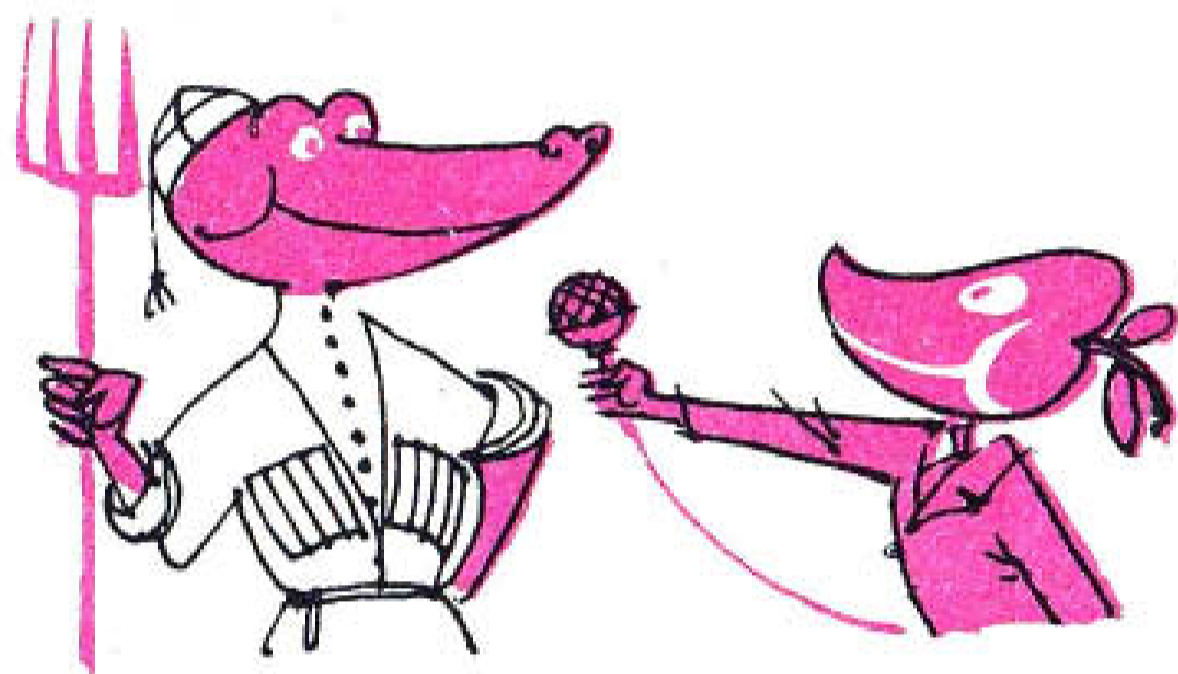

ПРОПАЖА

У поміщика пропала свиня. Він послав людей і сам пішов на пошуки. Зустрів селянина, хотів його запитати, чи не бачив той свині. Але поміщик був німець і не знав, як по-латиському «свиня» сказати. Тому запитав:

— Слухай, ти випадково не бачив дами з двома рядами гудзиків на животі?

Говорить
«НІАНГІ» («Крокодил»)
Грузія

Чемо дзмао да мегобаро (тобто, друже й брате мій) Перче! На твоє перше запитання хочу відповісти словами прекрасного вашого поета Павла Тичини: «Ростемо ж ми, гей!» Наше спільне свято Грузія зустрічає великими досягненнями, прекрасним настроєм і глибокою вірою в нові, ще грандіозніші досягнення, бо, як знову ж таки сказав Тичина, — нас партія веде!

2. Дружба радянських народів страшенно не подобається деяким зарубіжним добродіям. Вони аж сичать, коли чують про неї. Чому? У Грузії

кажуть: те, що буде дружба, — руйнує ворожнечу. Ворогам не до смаку, що згуртована сім'я всіх народів нашої Батьківщини розбудовується, міцніє. Будь-яка чесна людина зворушується до сліз, коли бачить, як на традиційних щорічних зустрічах обіймаються і, як рідні брати, цілуються селяни Махарадзевського району Грузії та Генічеського району України. А у ворогів наших такі сцени викликають жовч і піну. Бо від нашої дружби, яка пройшла всі випробування, воєнного лихоліття, рік у рік міцнішають і махарадзевці, і генічани.

Таке ж святе братерство з'єднує наш Зугдидський район з вашим Талалаєвським, наш Гурійський — з підмосковним Раменським, наш Ахалкалакський — з литовським Укмерським. Дружба приносить нам перемогу за перемогою.

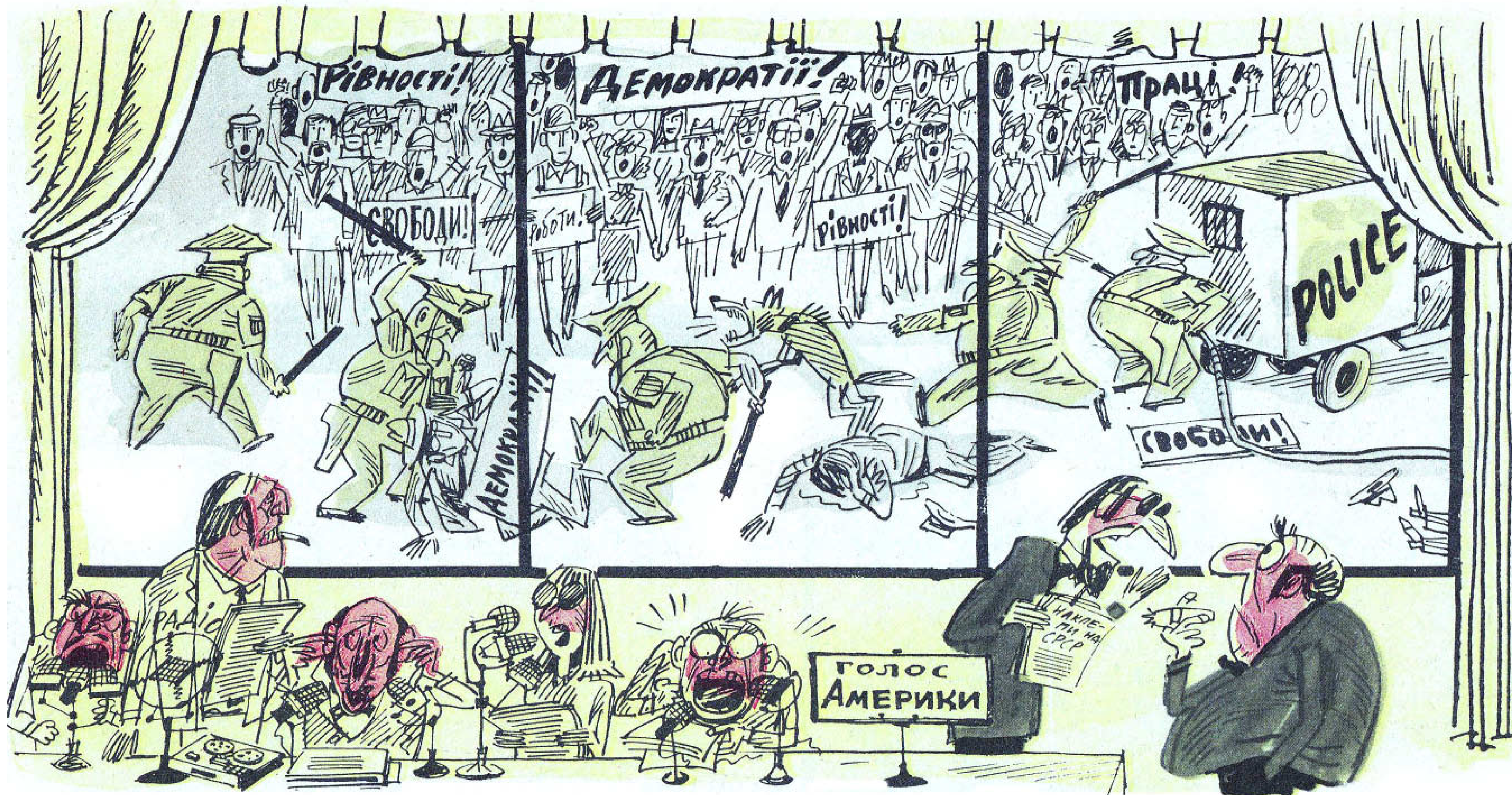
3. Гумористам, кажуть, сміятися не випадає, їм належить викликати сміх у читача. Але іноді, повір мені, коли знайомлюся з виступами деяких зарубіжних добродіїв, — не можу втриматися від сміху. Недавно один із них написав буквально таке:

«У Грузії часто вихваляються рогом... вважають його національною гордістю, показують іноземцям для того, щоб утопити їх у вині. Це більшовицький метод, який створює непривабливий ефект, за ним прагнуть приховати дійсність».

Ось і спробуй не розсміятися. Ти тільки подумай: наш добрий старий турячий ріг — символ гостинності — возведений у високий ранг більшовицької пропагандистської зброї. Коли так, то кепські, невеселі деньки настали для наших ворогів.

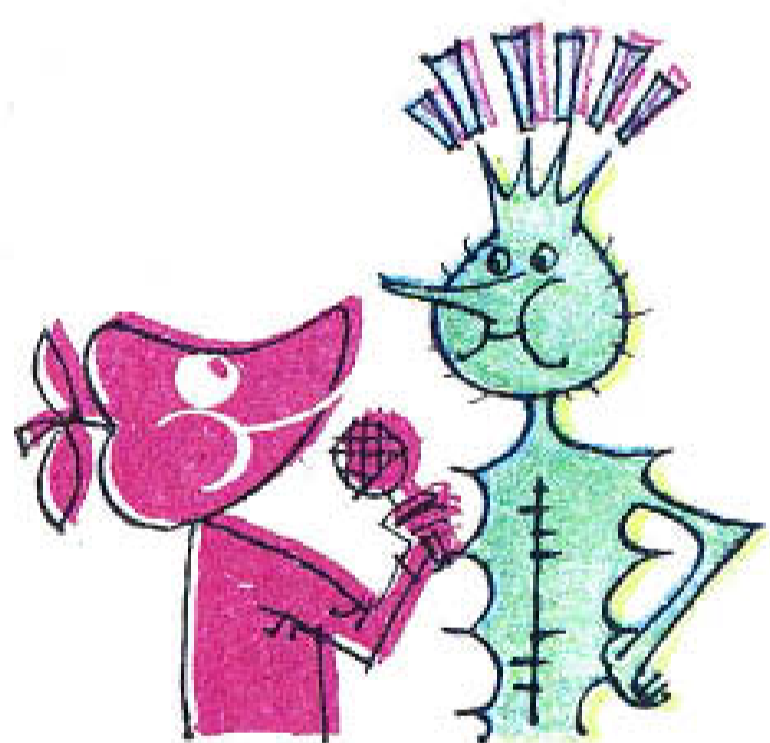

У сионизма покровитель денежный,
Он золотым дождем своей казны,
Как садовод, выращивает бережно
Махровый цвет фашизма и войны.

— Цей гармидер на вулиці, шеф, заважає нам вести передачу про національну нерівність у СРСР!

**Слово має
«ДАДЗІС»
(«Чортополох»)
Латвія**

Дадзіс: — Дозволь, шановний друже Перче, почати свою розповідь віршами рідною мовою:

Дауц драугу ман ум, ціну — стунде барге
Нав узварана мана дзімтенел!

Перець: — Переклади, будь ласка.

Дадзіс: — У перекладі це звучатиме так:

«Непереможна Вітчизна моя,
Бо друзів її не злічити!»

Йдеться про мій рідний край — Латвію. От через це й казяться вороги наші — наче й маленька Латвія, а спробуй зачепи, коли за її спиною стоять мільйони братів — росіяни, українці, білоруси, казахи, узбеки, грузини, всі народи Радянського Союзу. Спересердя вороги й починають розводити

злостиві теревені про «занепад» Латвії, про «занепад» її традицій. Ну, найголовніша традиція буржуазної Латвії не тільки занепадала, але й, як кажуть наші брати-росіяни, «сошла на нет». Це традиція, за якою досита їв той, хто не працював, а той, хто працював, годував нероб, а сам жив навголодь. Тут наші вороги, безперечно, мають рацію — пропала традиція.

Перець: — Як булька на воді.

Дадзіс: — А ми за нею не плачемо, сміємось, це їх і казять. Факти річ уперта, вони їх дратують. Факти ж такі: в порівнянні з 1940 роком наша легка промисловість збільшила випуск продукції в чотирнадцять разів, хімічна у вісімдесят один раз, а машинобудівна аж у двісті дев'яносто! Ну як тут не поговорити про «занепад» Радянської Латвії? Додам до цього, що дев'яносто сім відсотків молодих латвійських робітників мають середню освіту. З такими кадрами та з вашою, братове, допомогою гори можна вернути. Ворогам дуже б хотілося, щоб «традиційно» всі ці робітники були малописьменними, Латвія була «сама собою», тобто в їхніх лабетах, і чинила як у тій приказці: «На чийому паркані сидиш, того й пісню співай». А ми співаємо свою пісню! Веселу пісню, і настрої у нас як на святі «Ліго».

Перець: — «Ліго» це веселе свято пісні, на якому співає багатотисячний хор?

Дадзіс: — Так! Тільки на сьогоднішньому святі співає багатомільйонний хор всіх народів нашого Союзу. Злагоджено і весело співає. Як кажуть росіяни, «спелись» за 50 років!

Строим села, города,
Строим шахты, школы строим.
Счастье мирного труда
Рождено советским строем!

Художник Г. КОВЕНЧУК

Текст М. РОМАНОВА

**Говорить
«ХОРПУШТАК» («Іжак»).**
Таджикистан

— Я, друже Перче, хочу, як мовиться, за одним рипом відповісти на всі три твої запитання.

Живе у Душанбе народний гафіз — оповідач тобто — Хікмат Різо. Він розміняв уже восьмий десяток, має багато дітей і онуків, проте голос його й тепер міцний та дзвінкий, і коли його пісні у його ж виконанні звучать по радіо, перехожі зупиняються і слухають, аж поки не скінчиться передача.

Старий Хікмат частенько гостює у мене — приносить веселі й гострі вірші, оповідки та приказки, які я друкую. Оце зовсім недавно він прийшов, коли я саме читав газету.

— Щось цікаве, брате Хорпуштак? — запитав Хікмат.

— Авжеж, — відповів я. — Ось послухай, що пише зарубіжна газета — з тих, котрі у нас влучно іменуються жовтими.

І прочитав Хікматові повідомлення якогось глибокого мудрагеля про те, що в Радянському Союзі має місце жорстока експлуатація народів Середньої Азії, у тім числі й таджиків.

Скажу тобі, Перче, щиро: коли Хікмат Різо розмінявся, задрижало скло у вікнах. Віддихавшись, старий поет сказав:

— Мені здається, що на це варняння можна було б відповісти...

Він налив собі в піалу чаю, надпив, подумав і продовжив:

така в нас дружба, давня і міцна, і з сусідньою Україною і з усіма республіками-сестрами у єдиній щасливій радянській сім'ї. Саме ця дружба і забезпечила бурхливий розквіт моєї Молдавії.

А ось емігранти та всілякі буржуазні писаки все плещуть про економічну і культурну відсталість Радянської Молдавії. Вони твердять, що ми й досі їздимо волами, сіємо руками, а часом доходить до того, що навіть б'ємося за якогось там барана.

Правду тобі сказати, Перче, є ще в нас це діло. І буде.

Під Новий рік, на свято урожаю, ми справді виводимо пару завітчаних волів з плугом, бороною і під веселу музику сіємо всі культури. По жменьці. Потім співаємо, танцюємо, веселимося. Така народна традиція.

Буває і боротьба за живого барана. Це — «Тринте ла бербек». Хоч це спортивна гра, але боротьба йде не на жарт. Хлопці-красені при всьому народі борються на килимі. Переможцям вручають квіти, гарні хустки. А ті дарують їх своїм коханім. Живий баран — традиційний приз головному переможцеві.

І смішно нам, Перче, що оті безродні писаки дивляться на нову Молдавію, як баран на нові ворота, а втямити так нічого й не можуть.

Та дідько з ними. Нам радіти, їм — скаженіти.

Молдавський гумор

У СУДІ

Адвокат: — Що я ще можу сказати на ваше виправдання?

Обвинувачений: — Скажіть, що злочин вчинили ви...

У ІДАЛЬНІ

Сердитий клієнт підкинає офіціантку.

— Ви мене запевнили, що спиртними напоями у вас не торгують. Чому ж від компоту тхне горілкою?

— Можу поміняти, — запропонувала офіціантка.

— Поміняйте. Негайно. Заберіть компот і принесіть горілки.

Говорить «КІПЕРУШ» («Перець»).

Молдавія

— Буна дзіва! Добрий день, брате Перче!

Щоб відповісти тобі, з чим моя республіка зустрічає славне свято, я наведу слова голови ревкому Молдавської АРСР т. Старого, сказані ним у 1924 році:

«Наша промисловість — незначна: цукровий і цегельний заводи і обидва не працюють. Та ще дві маслобойні, і все».

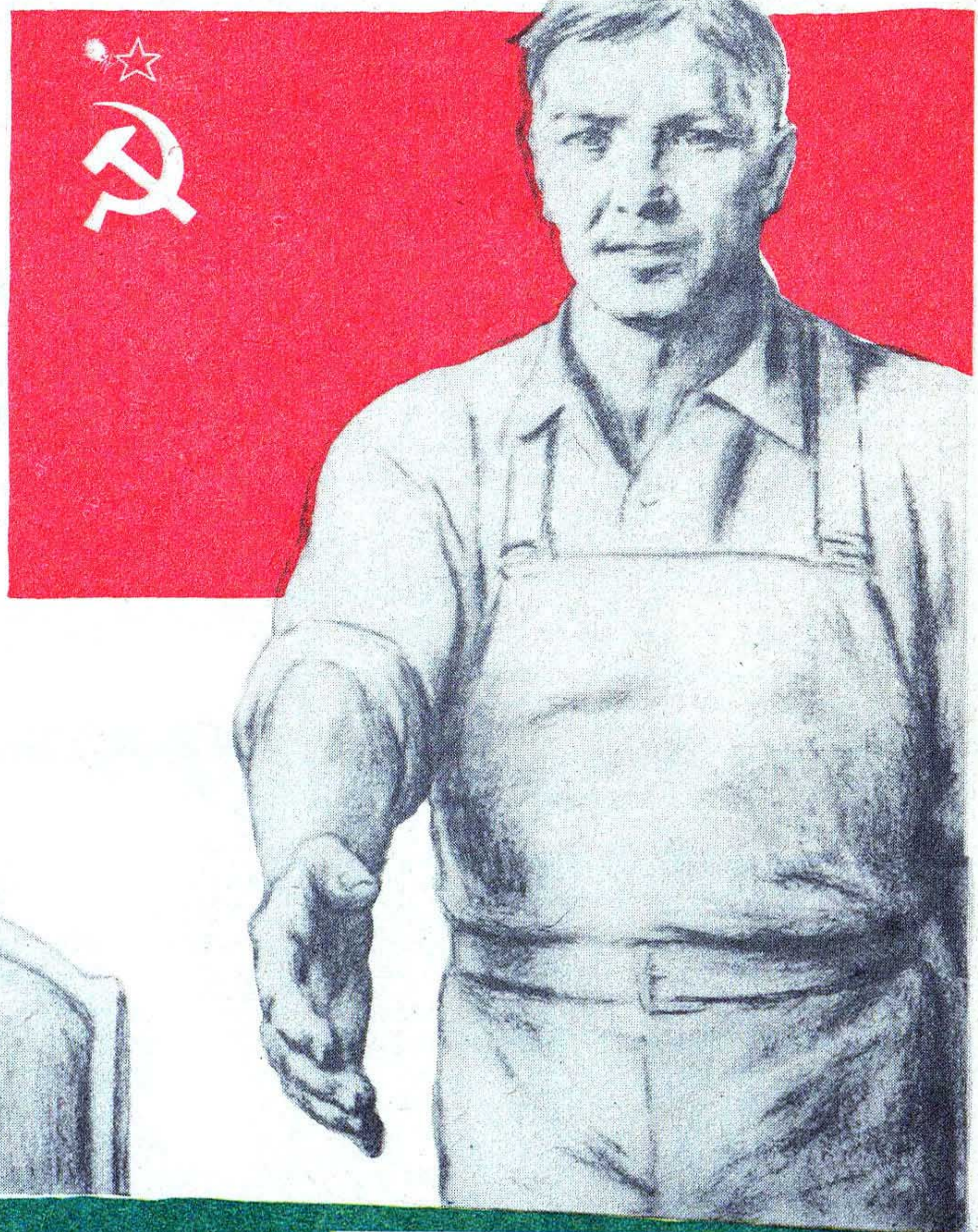
Як бачиш, молдаванам було зовсім не солодко і не жирно. Навіть з отими двома маслобойнями.

А тепер промислова продукція Молдавської РСР не тільки задовольняє внутрішні потреби, йде у братні республіки, а й вивозиться більш, як у сто країн світу! Це — електромотори, насоси, осцилографи, дефектоскопи та ін. У нас щорічно виробляється 8,5 мільярда кіловат-годин електроенергії.

У сільському господарстві працює 75 тисяч тракторів.

Гадась, Перче, я забув про вино? Не забув. Бо чудові молдавські вина знає вся планета. А наші винороби завоювали... Ну, може, не все золото світу, але близько 200 золотих медалей з усього світу.

У молдаван є прислів'я: дружба подібна до вина: чим вона давніша, тим міцніша. А

Чтоб прочный мир царил
под небосводом,
Мы дружбу предлагаем
всем народам!

Художник Л. ХУДЯКОВ

Текст М. РОМАНОВА

ТУРКМЕНСЬКИЙ ГУМОР

У РАЙ ЧИ В ПЕКЛО?

Якось дехман запитав у кази:

— Вовк після смерті куди потрапить: у рай чи в пекло?

— Звичайно, в пекло, — відповів кази.

— А чого ти питаєш?

— Та просто так. Вчора вовк з'їв муллу, от я й хотів дізнатися, де опиниться мулла.

«ХОРОБРИЙ МИСЛИВЕЦЬ»

Двоє відправилися на полювання. Коли вони зайшли в густі очерети, один із них сказав:

— Обережно, тут можуть бути качки...

— Хай собі будуть. Ти думаєш, я їх боюся?! — відповів інший.

Говорить «КІРПІ» («Іжак»), Азербайджан

— Нерідко, коли мені доводиться відповідати на подібні запитання, я в думках звертаюся до легендарного східного мудреця й дотепника Молли Насреддина.

Отож якось навесні Насреддин із приятелями поїхав відпочити в приміський сад. Дуже їм усе сподобалося, і вони вирішили побути там кілька днів. Кожен вирішив внести свою дециду до спільного казана. Один пообіцяв забезпечити всіх м'ясом, другий — фруктами, третій — рисом, четвертий — маслом. Помітивши, що один із присутніх мовчить, Насреддин зауважив: «А він, схоже, має намір бути почесним гостем».

Цю притчу згадав я тому, що в дружній сім'ї наших радянських народів ведеться ось як: кожен кладе у загальний котел свою частку, і ніхто не прагне бути «почесним гостем». Ми ніколи не забуваємо, що вже у перші місяці після встановлення Радянської влади Азербайджан одержав від братніх народів 1,6 мільйона пудів хліба, 50 вагонів цукру, 34 мільйони аршинів мануфактури. А вдячні азербайджанці з усіх сил старалися, щоб забезпечити країну нафтою.

І ось тепер Азербайджан, куди до революції завозили усі промислові товари — від сірників до нафтового обладнання, — постачає 300 видів промислової продукції не тільки союзним республікам, а ще й 56 країнам світу; виробляє електроенергію у п'ятеро більше, ніж уся дореволюційна Росія, а по виробництву промислової продукції на душу населення випередив Францію та Італію.

А всі ці досягнення є результатом нерозривної дружби народів Радянського Союзу, а від усіх цих досягнень нашим ворогам страшенно в носі крутить. Ну що ж — хай чхають! А от на третє твоє запитання відповідати важче. Легше було б, якби ти запитав: що

тебе не розсмішило у побрехеньках наших ворогів. Не раз вони своїми пропагандистськими трюками самі себе в дурні пошивали. Ось один приклад.

Заслужена артистка АзРСР, талановита наша співачка Зейнаб Ханларова дуже популярна в країнах Близького та Середнього Сходу. Кілька років тому, під час її першої гастрольної поїздки до Туреччини, одна реакційна газета назвала її «дівчиною-рабинєю народу-раба». Ну, «рабиня», приїхавши додому, почала при нагоді показувати ту газету і своїм друзям, з якими свого часу вчилася на державний кошт у Азербайджанській державній консерваторії, створеній після Великого Жовтня, і своїм товаришам із музичних ансамблів, яких тепер дуже багато в республіці, і членам Спілки радянських композиторів Азербайджану, чиї пісні вона з таким успіхом виконувала за кордоном. Ефект був неповторний: навіть дотепні чудасії Молли Насреддина не викликали таких вибухів сміху, як ота замітна «серйозної» турецької газети.

Характерний кінець цієї історії. Коли цього року Зейнаб Ханларова знову відвідала Туреччину, її виступи були такими тріумфальними, що одна з провідних турецьких фірм звукозапису з рекламною метою назвала свій заклад «Зейнаб». Іменем нашої співачки! Отанечки!

Подейкують, що на старість люди стають мудрішими й добрішими. Читаючи висловлювання деяких зарубіжних «добродійників», бачиш, що мудрішими вони не стали. І знову не обійтись мені без нашого аксакала. Почув янось Молла, як його сусід, не зумівши сісти на коня, зітхнув: «Ех, де ж ти, молодість?» Тоді Насреддин зауважив: «Коли правду казати, то ти й у молодості нездатним був!»

Спасибі за увагу!

Вдаль впиваясь взором, ненасятный хищник новые просторы для разбоя ищет.

Художник Ф. НЕЛЮБІН

Текст В. АЛЕКСЕЄВА

Узбецький гумор

У КУПЕ

- До Фергани ще далеко? — запитав пасажир у провідника.
- Дві години їзди.
- У такому випадку я трошки подрімаю, — сказав пасажир і ліг. Через деякий час прокинувся і знову запитав у провідника.
- Скільки до Фергани?
- Дві години їзди...
- Е-е, так ви того разу теж казали, що дві години...
- Так, але тепер ці дві години треба вже їхати назад...

— Питаєш, Перче, чим наша республіка зустрічає велике свято? Мені пригадується старовинна пісня про киргиза-недея (бідняка), який віз на базар трохи землі в нишені, трохи неба в кулаці і багато-багато туги в серці. Це все, що мали колись кочові скотарі. А тепер киргизам було б що повезти навіть на світовий ринок: і автомобілі, і верстати, і насоси, і ще багато чого. Киргизія посідає перше місце в країні по видобутку ртуті. А сурма, що виплавляється киргизькими металургами, не має собі рівних на землі.

Побудували ми недавно новий міст через ріку Нарин. Міст цей для нас символічний. Бурхливі і холодні води Нарина колись роз'єднували киргизів. Перепливати через нього не наважився б навіть сміливець. І ось новий міст з'єднав нас. А нова велетенська гідроелектростанція освітила найвіддаленіші куточки центрального Тянь-Шаню. І все це разом із киргизами будували представники багатьох народів країни. Недарма тут виросло нове місто Достук, що по-киргизькому значить — Дружба.

Отож і розквітає наша республіка, як кажете ви, українці, «на здоров'я нам і на злість ворогам».

Говорить «ЧАЛКАН» («Кропива») Киргизія

А от на інше твоє запитання, Перче: що мене найбільше розсмішило у хорі антирадянщини? — відповідати важко. Важко тому, що останнім часом прийомі жовтої преси стали такими зайложеними, такими набридливими, що, крім почуття іронії, нічого не викликають. Скажімо, недавно я прочитав у одній американській газеті серед іншої брехні таку фразу: «киргизи — затурканий народ».

Перець: — Може, то газета п'ятдесятирічної давнини?

Чалкан: — Як не дивно, газета цього річна. Але ти, Перче, правий: не менше, як на п'ятдесят років помилилася вона. Колись киргизи дійсно були затуркани. Але це було колись. А тепер киргизія — квітуча республіка, між вільними вільна, між рівними рівна. Киргизія дала світові прекрасні літературні твори. У Киргизії маємо п'ять тисяч кандидатів і докторів наук, академіків, чиї наукові праці відомі далеко за її межами. Киргизія стала високорозвинутою індустріально-аграрною республікою.

Ось які ми «затуркани»!

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА.

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047. Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець. Ціна 24 коп. на місяць.

Журнал «Перець» № 23 (897)
(на українському мові).

Виходить двічі на місяць.

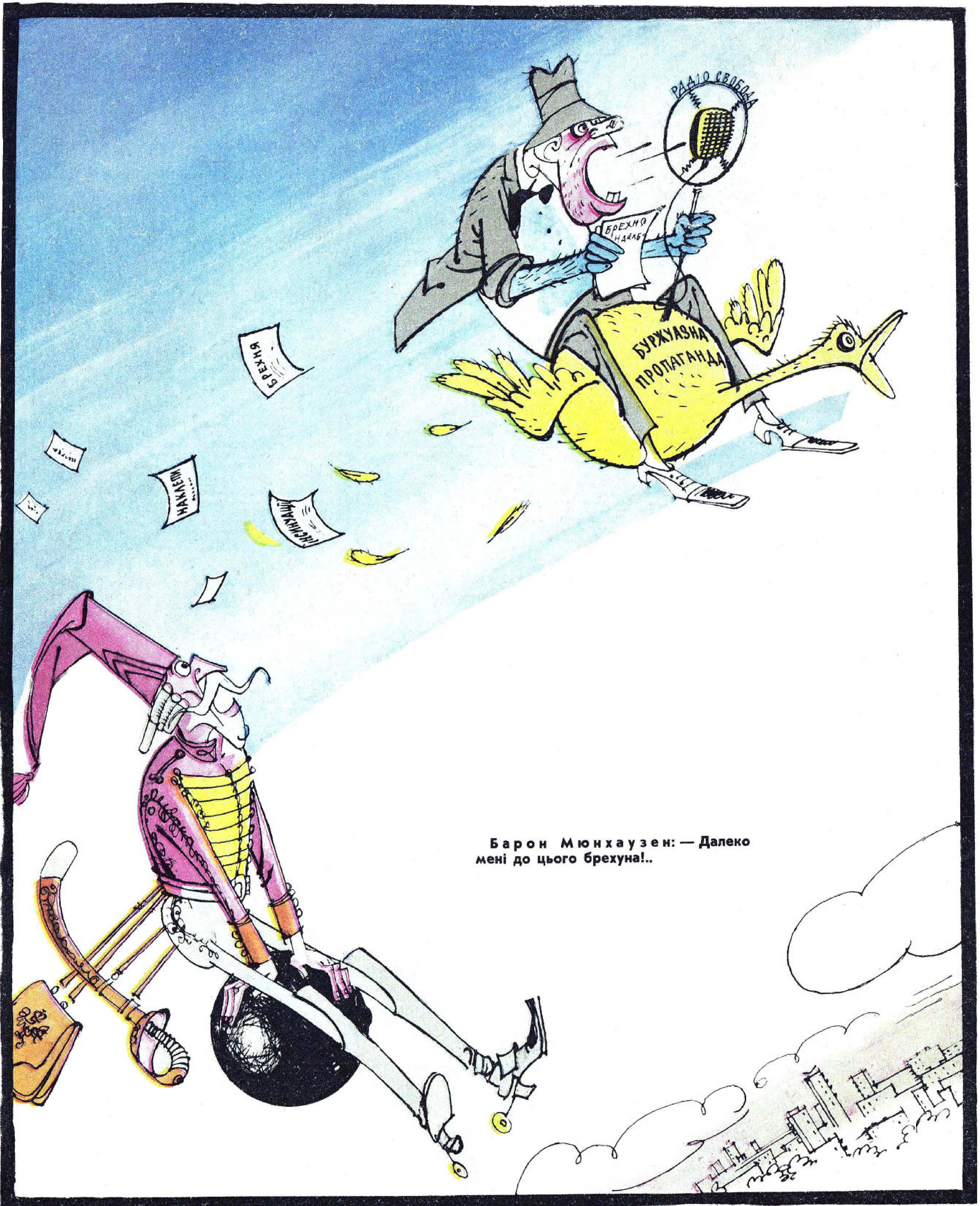
Здано до набору 2. XI. 1972 р. Підписано до друку 15. XI. 1972 р. БФ 10978. Папір 70×108¹/₂. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2.8. Обл.-вид. арк. 4.54.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 06104. Тираж 2 380 000 прим.

Отсканировал Д.СТРЕБКОВ, обработал А.ЛЕБЕДЕВ для сообщества:

<http://peres-ua.livejournal.com/>

Барон Мюнхаузен: — Далеко мені до цього брехуна!..